KAIKKIEN MAITTEN TYÖNRAATAJAT YHTEISRINTAMAAN! — TYÖLÄISTEN JA TALONPOIKAIN KÄSIIN HALLITUSVALTA!

Työväen vapautus tapahtuu vain sen itsensä kautta!

VAPAUS

Vain järjestyneenä joukkona voi työväenluokka voittaa!

No. 127 — 1925 | Federated Pressin jäsen. | Lauantaina lokak. 31 p. — Sat., Oct. 31st, 1925 | IX Vuosik.—Vol. IX

Imperialistisen Ranskan sotajoukot pommittaneet Damaskosin raunioiksi

Tuhansia ihmisiä saanut surmansa. Miljoonain puntain arvosta omaisuutta tuhoutunut

Damaskos, Syyria. — Porvarilliset tiedotustoimistot kertovat, että demokraattisen Ranskan sotajoukot ovat tehneet pöyristyttävää hävitystä Damaskosissa. Surmanneet kaksikymmentäviisituhatta ihmistä. Pommittaneet raunioiksi suurimman osan tuosta nykyisen maailman vanhimmasta kaupungista.

Hävitystoimet alkoivat lokakuun 18 päivänä, jolloin ranskalaiset lähettivät tänkkejään kaupungin lävitse. Ne kulkivat hirmuisella vauhdilla pitkin kauppakatuja, ampuen lakkaamatta oikeaan ja vasempaan. Samana iltana alkoivat ranskalaiset pommittamaan kaupungin vanhaa osaa. Pommitus ei ollut yhtämittaista, ja mikäli tiedetään, käytettiin sillä kertaa ainoastaan löysiä panoksia.

Seuraavana aamuna siirrettiin yht'äkkiä kaikki sotilaat pois vanhankaupungin ja kristittyjen asuma-alueelta. Ne keskitettiin ranskalaisten sotajoukkojen leiripaikalle Salhiehiin, josta ranskalaiset perheet oli aikaisemmin siirretty pois.

Samana päivänä kello kymmenen aikaan aamulla alkoi kaupungin ulkopuolelle sijotettu tykistö pommittamaan kaupunkia. Ja tällä kertaa käytettiin "kovia panoksia". Lentokoneet liitelivät kaupungin yläpuolella. Pudottelivat sieltä pommeja ja ampua päristivät kuuluruiskuilla. Vasta lokakuun 20 päivänä puolisen aikaan lakkasi pommittaminen.

Kokonainen kaupunginosa raunioina

Amidijeh kauppakadun ja niin kutsutun Suorankadun välinen alue on kaikki raunioina. Amidijehin varrella ovat asumukset kamalassa kunnossa, mutta vielä surkeammassa kunnossa on Suorankadun varsi. Kun henkilö joutuu kulkemaan kauppakatuja pitkin, joissa vielä muutama päivä sitten oli hyvinvointia ja vilkasta liikettä huomattavissa, joutuu hän nyt masentuneena katselemaan hävitystä ja raunioita.

Suuri temppeli säilyi vahingoittumattomana, vaikka se sijaitseekin pommitetun alueen lähellä. Mutta ihanan, viheriänsinisen Senanijehtemppelin kuputornin repi pommi kamalan näköiseksi. Samaten useita sen mosaikki-ikkunoista tuhoutui.

Azm-palatsi myös tuhoutunut

Azm-palatsin tuhoutumisessa tapahtui korvaamaton vahinko. Se oli kaupungin kaikkein kauneimpia rakennuksia, ja siinä oli talletettuna monia harvinaisia esineitä. Ne ovat miltei kaikki tuhoutuneet.

Kaksikymmentäviisituhatta ihmistä surmattu ja kahden miljoonan kultapunnan arvosta tuhottu omaisuutta

Ranskalaiset arvioivat ihmishenkien hukan nousevan ainoastaan kahteentuhanteen, mutta syyrialaiset väittävät kaksikymmentäviisituhatta ihmistä tulleen surmatuksi.

Tuhotun omaisuuden arvoa on vaikea suoralta kädeltä sanoa. Muutamat arvioivat sen nousevan miljoonaan Turkin kultapuntaan.

Rauha vallitsee Damaskossa

Lontoo. — Ranskalaiset ja palestinalaiset viranomaiset ovat tiedottaneet maailmalle tapahtumista, ja vakuuttavat järjestyksen ja rauhan olevan vallalla, mutta myöntävät, että tilanteen suhteen tulee olla valppaana. Katusulkuja ja hiekkasäkkivalleja on näkyvillä. Kristityt ja armenialaiset asukkaat pyrkivät pakoon, täyttäen rautatieaseman.

Pariisissa istuntojaan pitävä Kansainliiton neuvosto, joka on käsitellyt Kreikan ja Bulgarian välistä yhteenottoa, on oikeutettu lähettämään komissionerin Syyriaan, ottamaan selvää rauhattomuuksien aiheesta. Ja siihen kai se Kansainliiton valta sitten rajottuukin. Sellaiset mitättömät vasallimaat kuin Kreikka ja Bulgaria jos saadaankin tanssimaan Kansainliiton tahdin mukaan, niin on toista tykkänään mahtavan Ranskan kanssa, jonka edut ovat kyseessä Syyriassa. Voidaan jo etukäteen sanoa, että Kansainliitto tulee pitämään sen aivan kohtuullisena, että joku kymmentuhatta kapinallista syyrialaista teurastetaan, elleivät he muuten suostu luovuttamaan maansa rikkauksia imperialistiselle Ranskalle.

Canadan Kommunistipuolueen lausunto Europan "turvallisuussopimuksesta"

Se "turvallisuussopimus", joka on juuri allekirjotettu Locarnossa, on turvattomuussopimus. Kautta kapitalistisen maailman toitotetaan tämän sopimuksen hyväksymisen merkitsevän "rauhan ja hyväntahdon" aikakauden aamunkoittoa. Vanhoja tuttuja virsiä "aseistariisumisesta" ja "sovitteluista" veisataan uudelleen. Kommunistipuolue vain varottaa, että Canadan työläisten on valmistauduttava uusien sotien varalta.

"Turvallisuus" Neuvosto-Venäjän piirittämiseksi

Mikä on tämä turvallisuussopimus? Se on pääasiassa brittiläinen juoni Neuvosto-Venäjän piirityksen täydentämiseksi. Aivan samaten, kuin ennen v. 1914 brittiläinen imperialistinen diplomatia työskenteli kaikin voiminsa täydellisesti piirittääkseen Saksan, aivan samaten työskentelee se tänään murskatakseen työläisten ja talonpoikain tasavallan. Brittein orjavaltakunta on hajoamassa, kotimaassa — Suurbritanniassa — on työväenluokka alkanut liikehtiä ja ulkomailla — siirto- ja puolisiirtomaissa — kapinoivat sorretut kansat. Suurbritannia on menettämässä monopoliasemansa maailman markkinoilla. Brittiläinen imperialismi toivoo voivansa säilyttää rikkautensa työläisten ja Neuvosto-Venäjän kustannuksella — Neuvosto-Venäjän, joka on kansainvälisen työväenluokan ja vapautustaan etsiväin Idän sorrettujen kansojen johtotähti.

Sopimus suorittaa loppuun Dawes-suunnitelman alkaman työn

Turvallisuussopimus viimeistelee Dawessuunnitelman alkaman työn Saksan vetämiseksi länsimaisen imperialismin riveihin ja sen asettamiseksi Neuvosto-Venäjää vastaan suunnattuun rintamaan. Kölnin evakuointi ja lupaus sen itäisiä rajoja, itämeren kulkuväylää ja Sileesiaa koskevista uudelleen järjestämisistä heitetään syöttinä Saksalle, jotta se saataisiin nielemään Ranskan vaatimukset surkeankuuluisan Versaillesin sopimuksen mukaisen läntisten rajojen järjestelyn tunnustamisesta ja Kansainliittoon liittymisestä.

Liitytyään "Kansainliittoon", Saksa joutuu noudattamaan liiton pöytäkirjan kuulua kuudettatoista pykälää, joka oikeuttaa sotajoukkojen kulettamisen Saksan läpi siinä tapauksessa, että Neuvosto-Venäjää vastaan hyökätään.

"Kansainliitto", imperialismin viikunanlehti

Mutta miksi ei Neuvosto-Venäjä hae Kansainliiton jäseneksi? Siksi, että Kansainliitto on yhä se, mikä se on ollut perustamisestaan saakka, eikä voi muuta ollakaan kapitalismin alaisena, nim. **voimakkaimpain imperialististen valtain laitos, susien salaliitto heikompain kansain orjuuttamiseksi ja jokaisen imperialistisen rosvoushankkeen oikeuttamiseksi** — mitä todistavat Mosul ja Irak! Neuvosto-Venäjä ei aio luovuttaa proletaarista ylivaltaansa näille imperialistisille rosvoille ja tulla samanlaiseksi vasalliksi kuin Puola. Ken hyvänsä jättää huomioon ottamatta tämän valheellisen "liiton" imperialistisen luonteen, tekee karhunpalveluksen työväestölle. Todellinen Kansainliitto voi vain kohota sitten, kun työväenluokka on kansainvälisessä mittakaavassa hävittänyt kapitalismin ja muodostanut itsensä kansoiksi.

"Turvallisuudesta" saarnataan ja rosvousta harjotetaan

"Kansainliiton" esittämää osaa ja "turvallisuussopimuksen" merkitystä valaisee parhaiten se tosiasia, että samaan aikaan, kun tekopyhät chamberlainit, briandit ja vanderveldet veisaavat hurskaita hymnejä rauhalle, samaan aikaan ranskalaiset imperialistit käyvät murhaavaa sotaansa riff-kansan vapautumista vastaan ja brittiläiset salaliittoutuvat tehdäkseen Kiinan yhä enemmän siirtomaakseen.

Uusia sotia haudotaan

Lukuunottamatta kapitalististen valtojen yhtenäisyyttä Neuvosto-Venäjää vastaan, "turvallisuussopimus" ei tosiasiassa tuo mitään yhtenäisyyttä eikä sopusointua kapitalististen valtojen välisiin suhteisiin, mikä onkin mahdotonta niin kauan, kun **imperialismi on imperialismia.** Sodanvaaraa Ranskan, Saksan ja Suurbritannian välillä ei voida poistaa pelkillä "paperi"-sopimuksilla, joissa luvataan pidättyä "hyökkäämästä", eikä sodan mahdollisuutta voida poistaa yhtä kehnoilla määräyksillä sovitteluista Saksan ja Puolan ja Saksan ja Tshekkoslovakian välillä. Kysymyksiä pääoman keskittymisestä ja taistelusta markkinoista ei voida "ratkaista" niitä synnyttävän imperialismin aikana muilla keinoilla, kuin aseihin turvautumalla ja maailmanlaajuisella lahtauksella. Ken tahansa ottaa vakavalta kannalta kapitalististen valtojen sovittelu- ja aseistariisumisesitykset, tahallaan avustaa niitä työläisten saattamisessa valheellisen ja turmiollisen turvallisuuden tunteen valtaan.

Ammattiyhdistysliikkeen kansainvälinen yhtenäisyys

Miten voi työväenluokka vastustaa tätä uutta sodanvaaraa? Ei ainakaan luottamalla valheellisiin "sovittelu"-lupauksiin, vaan järjestämällä työväenluokkaa joukkovastustukseen. Lujin varustus kapitalistien työväenluokkaa ja Neuvosto-Venäjää kohdistamia hyökkäyksiä vastaan **lepää ammattiyhdistysliikkeen kansainvälisen yhtenäisyyden aikaansaamisessa.**

British North America Act hylättävä

Canadan työväenluokan on myös noustava päättävästi vastustamaan Canadan sekottamista Britannian ulkoasiain viraston imperialistisiin sotahankkeihin. **Todellinen askel kaiken yhteyden kieltämiseksi näihin suunnitelmiin on työskentelyssä British North America Actin (Canadan perustuslain) hylkäämiseksi ja Canadan itsenäisyyden puolesta.**

Canadan Kommunistipuolueen Toimeenpaneva Keskuskomitea.

Jack MacDonald, yleinen sihteeri.
Maurice Spector, puheenjohtaja.

Amerikan neekerityöläisten ensimäinen kongressi alkanut Chicagossa

Chicago. — Amerikan neekerityöläisten kongressi, ensimäinen laatuaan Yhdysvalloissa, alkoi täällä pitämään istuntojaan viime sunnuntaina. Kokousta pidetään Metropolitan Community Centre nimisessä kokouspaikassa, jossa alkajaisiksi pidettiin kaikkiin rotuihin kuuluvain työläisten yhteinen, jättiläismäinen joukkokokous.

Päivän tärkeimpänä kysymyksenä neekerityöläisten keskuudessa on Amerikan neekereitten vainonalainen asema. Detroitissa ja Clevelandissa on koetettu neekerit pitää eristetyllä alueella. Philadelphiassa ja Clevelandissa ei neekerilapsia lasketa samoihin kouluihin valkoihoisten lasten kanssa. Chicagossa heitettiin neekerien kirkkoon pommi, peljättääkseen siten neekerit pois koko siltä alueelta.

Neekerityöläiset eivät voi yhdessä valkohoisten työläisten kanssa käydä taistelua riistäjäluokkaa vastaan, sillä he eivät pääse Amerikan Työväenliiton jäsenyyteen. Amerikan teollisuuslaitoksissa maksetaan neekerityöläisille pienintä palkkaa ja teetetään kovemmin työtä. Usein käyttävät teollisuusparoonit heitä myös toisten työläisten lakkotaistelujen murskaajina.

Noista ja monista muista asioista tullaan päättämään tässä amerikalaisten neekerityöläisten ja työtätekevien neekerifarmarien ensimäisessä kongressissa. Viime vuonna kokoontui Sanhedrin (kirjanoppineitten ja pappein kokous), mutta se ei lainannut suurtakaan huomiota neekerityöläisten tarpeille.

Puolan poliisi raiskannut 17-vuotiaan kommunistitytön

Lemberg. — Kansainvälisen Punaisen avun toimeenpaneva komitea on saanut tiedon, että Lembergin poliittinen poliisi on vanginnut erään 17-vuotiaan kommunistitytön ja että poliisiagentit ovat hänet raiskanneet vankilassa. Hänen lakimiehensä tri Stustinki ilmotti tämän viranomaisille ja toimeenpantu lääkärintarkastus vahvisti, että tyttö on raiskattu. Rikoksen tekijöitä ei ole rangaistu. Tyttö vangittiin kuulumisesta nuorten kommunistien järjestöön.

Ranskan ministeristö eronnut. Painleve koettaa muodostaa uutta

Pariisi. — Tiistai-iltapäivällä pääministeri Painleve esitti presidentti Doumerguelle virkaero pyynnön koko kabinettinsa puolesta. Kabinetin eroamiseen lienee pääasiallisimpana syynä rempallaan ovat raha-asiat, joista on johtunut frangin arvon tavaton aleneminen.

Maanantaina esitti rahastoministeri Caillaux kabinetille suunnitelmansa raha-asiain korjaamisesta. Suunnitelman mukaan olisi tullut laskea liikkeelle lisää paperirahaa. Mutta sitä eivät toiset ministerit hyväksyneet, vaan esittivät sensijaan otettavaksi käytäntöön pääoman pakkoverotuksen.

Pääministeri koetti houkutella Caillauxia eroamaan toimestaan, mutta Caillaux selitti, että hän mieluummin antaa parlamentin erottaa itsensä, kuin vapaachtoisesti ottaa virkaeroa.

Presidentti Dumergue pyysi Painleven muodostamaan uuden ministeristön. Presidentin pyynnön johdosta onkin Painleve ryhtynyt tunnustelemaan maaperää vasemmistoryhmäin keskuudessa, joiden kannatuksesta hänen onnistumisensa tulee riippumaan. Useilta hän onkin saanut suotuisan vastauksen, vaikka toiset olisivat halukkaita saamaan pääministerin istuimelle takasin Herriotin.

Painleve on päässyt selville siitä, että pääoman pakkoverotusta kannattavalla ministeristöllä tulisi olemaan eduskunnan täydellinen kannatus.

*

Onpa tosiaankin Ranskan vasemmistososialisteilla kunniallinen tehtävä suoritettavanaan, koettaa pelastaa imperialistisen Ranskan rappeutuvaa taloutta kotomaassa, ja ulkomailla, Syyriassa ja Marokossa, tulella ja miekalla taivuttaa takapajuisia alkusukkaita Ranskan pankkiirien orjuuteen. Se ei ole mitään proletariaatin diktatuuria. Sosialistit nimittävät sitä "kansanvallaksi", joka syyrialaisista tuntunee veriseltä diktatuurilta.

Uusi ministeristö saatu kokoon

Pariisi. — Painleve on muodostanut uuden ministeristön, jonka kokoonpano on seuraavanlainen: Paul Painleve, pää- ja rahastoministeri; Aristede Briand, ulkoasiain ministeri; M. Chautemps, oikeusministeri; Abraham Schramek, sisäasiain ministeri; M. Daladier, sotaministeri; Emile Borel sotalaivaston ministeri; Ivon Delbes, opetusministeri; Jean Durand, maatalousministeri; Paul Durafer, työministeri; M. Anterou, eläkeministeri; M. Perrier, siirtomaitten ministeri; Daniel Vincent, kauppaministeri; Anatole de Monsie, yleisten töitten ministeri; ja M. Bonnet, budjettiministeri.

Britannian kommunistien kuulustelu

Lontoo. — Tiistaiaamulla jatkettiin Bow Streetin poliisioikeudessa kahdentoista kapinallisuudesta syytetyn kommunistin kuulustelua. Yleinen syyttäjä luki useita niistä asiakirjoista, joita puolueen päämajassa tehdyn tarkastuksen aikana oli poliisin huostaan jäänyt kaikkiaan 250,000 kappaletta. Yhdestä muka kävi selville, että kommunistit olisivat saaneet rahaa Venäjältä, ja toisessa käsiteltiin sitä seikkaa, olisiko brittiläisten kommunistien edullista tai mahdollista yhtyä sikäläisiin poliisijoukkoihin.

Puolueen pankkitilejä tutkittaessa huomattiin myös, että Shapurji Saklatvalalle, Parseen piiristä valitulle kommunistiselle parlamenttiedustajalle oli tehty suorituksia puolueen varoista — Kuinka ihmeellinen todistuskappale! Kuvitelkaapa, että Saklatvala olisi ollut puolueen palveluksessa, sanokaamme vaikkapa vain tilapäisenä puhujana, ja puolue olisi siitä hänelle maksanut korvausta. Porvarit pitävät sitä jo kapinallisuuden tunnusmerkkinä. Mahtavatkohan porvarit maksaa puolueensa palveluksessa oleville henkilöille minkäänlaista korvausta, vai toimivatko he vain kiitoskaupalla. Tuskin! Mutta mikä on oikeutettua ja lainmukaista porvarille, sitä ei saa kommunisti tehdä. Sellainen on luokkalain sääntö.

Kuulustelut tulevat edelleen jatkumaan.

Virolaisia vakoilijoita vangittu Venäjällä

Moskova. — Täällä on tehty huomiota herättäviä väitöksiä siitä, että muutamat europalaiset suurvallat pyrkivät Viron välityksellä räjäyttelemään Pedrogradin piirissä sijaitsevia sotilaallisia laitoksia sekä rautatiekeskuksia. Tiedotuksen perusteella on virolaisiksi vakoojiksi epäiltyjä henkilöitä vangittu tukkukaupalla.

Neuvostohallituksen poliittisen popoliisin tiedotuksen mukaan on Viron sotajoukkojen esikunta lähettänyt vakoilijoita Venäjälle, ottamaan selvää Venäjän sotilaallisesta ja poliittisesta tilanteesta. Vakoilijoilta tavatuissa papereissa on ollut määräyksiä erinäisten hallituksen omistamain laitoksien tuhoamisesta. Määräykset oli antanut erään suurvallan Tallinnassa oleva edustaja, kertovat porvarilliset tiedotustoimistot.

Pääministerin kunnianpaikkaus-juttu

Hamilton, Ont. — Kuten muistetaan, teki pääministeri King äskettäin syytöksen eversti A. F. Hatchia vastaan siitä, että hän muka olisi sanonut pääministerin ottaneen Yhdysvaltain kansalaispaperit. Mutta Hatch kuitenkin myöhemmin kielsi jutun todenperäisyyden. Nyttemmin on Hatchin lakimies, C. W. Bell antanut asian suhteen seuraavanlaisen lausunnon:

"Eversti Hatchin määräyksestä minun asianajotoimistoni ilmottaa huomioonottaneensa haasteen, jonka lakimies Carpenter on antanut pääministeri Mackenzie Kingin puolesta. Ja koska eversti Hatch ei ole puhunut mitään pahaa Kingistä, mutta jos siitä huolimatta syytöstä jatketaan, tullaan meidän puolestamme taistelemaan viimeiseen saakka."

Neuvostoliiton paperitilaukset

Moskova. — Ulkomaanmatkalta palannut Neuvostoliiton paperikeskuksen puheenjohtaja Jakovlev on antanut Ekon. Shisnissä seuraavia tietoja: Neuvottelujen tuloksena on ostettu Saksasta, Ruotsista ja Norjasta suuri määrä paperia, joka tyydyttää Neuvostoliiton tuontipaperin tarpeen melkein 3/4 vuodeksi. Saksan paperiteollisuus on myöntänyt luottoa 7 miljoonaa ruplaa neljäksi kuukaudeksi.

Suuria paperihankintatarjouksia on tehnyt myös Canada. Mainittu maa aikoo lähitulevaisuudessa tuoda paperinsa Europan markkinoille, mikä seikka Jakovlevin mielestä saa aikaan muutoksia Europan paperimarkkinain konjunktuureissa, aiheuttaen maailman paperinhintain alenemisen.

Ensin oli aikomus ostaa paperia Suomen paperitehtaiden syndikaatilta, mutta venäläisten oli mahdoton hyväksyä syndikaatin asettamia ehtoja. Suomen paperisyndikaatin omaksuma jyrkkä kanta on johtanut siihen, että nyt ei enää voida antaa Suomelle paperitilauksia, vaikkapa siellä suostuttaisiinkin kaikkiin Venäjän ehtoihin.

Kultaa virtaa Canadaan

New York. — Muutamain päiväin sisällä on täältä lähetetty kultaa Canadaan kaikkiaan 12 miljoonan dollarin arvosta. Yksistään New York Trust Co. on lähettänyt 7 miljoonan dollarin arvosta. Loppusumman ovat lähettäneet canadalaisten pankkien täkäläiset haaraliikkeet Montrealissa sijaitseviin pääkonttoreihinsa.

Lisää työläisiä vangittu Unkarin konsulaatin luona

New York. — Kansainvälisen Työväen Puolustusjärjestön taholta ilmotetaan, että työläisten mielenosotuksia Unkarin hallituksen työläisiä vastaan tullaan jatkamaan New Yorkissa sijaitsevan Unkarin konsulaatin edustalla kaupungin poliisien ja tuomareitten estämisyrityksistä huolimatta. Poliisit ovat jo toisen kerran vanginneet Labor Defence järjestön konsulaatin lähettyville asettamia mielenosotusvahteja, tällä kertaa viisi työläistä. Aikaisemmin järjestetyn mielenosotuksen yhteydessä vangittiin viisitoista. Vahdit kantoivat lippuja, joissa vaadittiin kuolemaan tuomitun Mathias Rakosin sekä muitten Unkarin lahtarihallituksen vankiloihin teljettyjen kommunistien vapauttamista.

Huolimatta siitä, että toinen tuomari ensimäisten mielenosottajien vangitsemisen johdosta tulkitsi, että viiden henkilön mielenosotusvahdinta on säädöksien mukaan sallittava, antoi toinen tuomari viimeksi vangittujen viiden vahdin asiassa päätöksen, että tällainen vahdinta on kokonaan luvaton. Molemmissa tapauksissa annettiin mielenosottajille pidätetyt tuomiot "sopimattomasta käyttäytymisestä."

Junaonnettomuudessa surmautunut kaksikymmentä ihmistä

Memphis, Tenn. — Sunnyland, Frisco pikajunan suistuessa kiskoiltaan ja vyöryessä alas ratapenkereeltä lähellä Victoria nimistä paikkaa Mississippin valtiossa viime tiistaina, sai noin 20 tai 30 ihmistä surmansa. Onnettomuus tapahtui suoralla raiteella, junan porhaltaessa tavattoman nopealla vauhdilla.

Lillbackalle määrätty 15,000 dollarin korvaus

(Sähkösanoma Työmiehelle)

Boston, Mass., lokak. 27 p. — Tunnin kestävän neuvottelun jälkeen valamiehistö antoi päätöksensä, jonka mukaan Lillbackalle määrätään maksettavaksi $15,000 korvausta. — W. M—a.

Canadan vientiliike lisääntynyt 84 miljoonalla dollarilla 12 kuukauden aikana

Ottawa. — Syyskuuhun päättyneen kahdentoista kuukauden aikana osotti Canadan ulkomaakauppa viennin olleen 305,677,000 dollaria tuontia suuremman. Edullinen balanssi tällä kertaa ollen 58 miljoonaa dollaria suurempi, kuin vuotta aikaisemmin. Mainitulla ajalla kohosi tuontiliike yhteensä 852,623,000 dollariin, tai 26 miljoonaa dollaria suuremmaksi edellisen vuoden tuontia. Vientiliike kohosi yhteensä 1,158,290,000 dollariin, ollen 84 miljoonaa dollaria suurempi edellisen vuoden vientiä. Miltei kaikkien canadalaisten tuotteiden ulosvienti oli kohonnut.

Syyria käy Ranskalle kalliiksi

Pariisi. — Siitä lähtien kun Ranska anasti haltuunsa Syyrian v. 1920, on tämä alue maksanut Ranskalle 6,626 miestä kuolleissa, haavottuneissa ja kadonneissa, sekä 2,000,000,000 frangia rahassa v. 1924:n loppuun mennessä ja tämä vuonna lokak. 1 p. mennessä 179,000,000 frangia.

Kommunistit voittaneet Berliinin kunnallisvaaleissa

Berliini. — Berliinin kunnallisvaltuustoa tulevat seuraavan neljän vuoden aikana kontrolloimaan kommunistit ja sosialistit viime sunnuntaina toimitettujen vaalien perusteella. Kommunistit suoriutuivat vaaleissa voittajina, lisäten edustajamääräänsä valtuustossa 20:stä 42:een.

Kansanpuolueen edustajamäärä aleni 35:stä 13:teen; sosialistien edustajamäärä myös hiukan väheni ja natsionalistien hiukan lisääntyi.

Sosialistien ja kommunistien muodostama vasemmistobloki valtasi kaikkiaan 119 edustajapaikkaa porvarillisen kokoomuksen saadessa ainoastaan 103 edustajaa valituksi. Aikaisemmin olivat porvarit Berliinin valtuustossa enemmistönä, mutta nyt jäivät he vähemmistöksi.

Eräs porvarilehti kirjottaa vaaleista: "Näyttää ilmeiseltä, että Berliini on punaisten käsissä." Lehti koettaa lohduttaa lukijoitaan sillä, että kokemukset ovat osottaneet, että sosialistit ja kommunistit eivät voi työskennellä sovussa. Porvaripuolueet luottavat sosialistien ja kommunistien väliseen ristiriitaisuuteen.

MAXIM GORKI PARANTUNUT SAIRAUDESTAAN

Berliini. — Maxim Gorki, joka kaksi vuotta sitten lähti Venäjältä hyvin huonossa kunnossa, on nyt saanut terveytensä palautetuksi ja kirjottaa joka päivä novellia, josta hän arvelee tulevan hänen mestariteoksensa. Novellissa kuvaa hän Venäjän elämää viimeisen neljänkymmenen vuoden aikana.

Kiinan tullikonferenssi

Peking. — Kahdentoista ulkovallan ja Kiinan edustajat kokoontuivat Talvipalatsin komeaan saliin alottaakseen Kiinan tullikonferenssin ja kuullakseen Kiinan edustajien vaatimukset, että Kiinalle palautettaisiin täydellinen kontrolli tullilaitokseen, mikä on ollut ulkomaisten sopimusten takia melkein ulkomaalaisten määrättävissä 80 vuotta.

Samaan aikaan, kun konferenssisalissa asiaa kehitettiin rauhallisesti ja ulkomaalaiset edustajat koettivat kohteliaasti vastata kiinalaisten vaatimuksiin, tapahtui ulkopuolella vakavia rauhattomuuksia. Kaksituhatta ylioppilasta järjesti mielenosotuksen Talvipalatsin edustalle, vaatien pääsyä konferenssiin.

Kun tämä heiltä kiellettiin, syntyi heidän ja poliisien välillä tappelu ja aseina käytettiin kiviä ja keppejä. Yksi poliisi sai surmansa ja parikymmentä muuta loukkaantui vaikeasti. Useita ylioppilaita loukkaantui myös ja paljon vangittiin.

Pitkän konferenssipöydän keskellä istuivat kiinalaiset edustajat. Heidän oikealla puolellaan olivat Amerikan edustajat. Muut edustettuina olevat vallat ovat: Englanti, Japani, Ranska, Italia, Belgia, Alankomaat, Portugali, Ruotsi, Norja Tanska ja Espanja.

Kiinalaisten vaatimuksessa esitetään: ulkovallat myöntävät Kiinalle autonomian tullilaitokseen ja hyväksyvät Kiinan uuden kansallisen tullilain, jonka pitäisi astua voimaan viimeistään tammikuun 1 pnä 1929.

VAPAUS

Canadan suomalaisen työväestön äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., joka tiistai, torstai ja lauantai.

Toimittajat:

S. G. NEIL. ARVO VAARA.

VAPAUS (Liberty)

The only organ of Finnish Workers in Canada. Published in Sudbury, Ont., every Tuesday, Thursday and Saturday.

Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish People in Canada.

Tiistain lehteen aijotut ilmoitukset pitää olla konttorissa lauantaina, torstain lehteen tiistaina ja lauantain lehteen torstaina kello 3.

Vapauden konttori ja toimitus: Liberty Bldg Lorne St. Puhelin 1038. Postiosote: Box 69, Sudbury, Ont.

Jos ette mil'oin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajan persoonallisella nimellä.

J. V. KANNASTO. Liikkeenhoitaja.

Suurbritannian työttömyyspulmasta

kirjottaa seuraavaa Scott Nearing, joka Britanniassa ollessaan on tutustunut tähän kysymykseen.

Suurbritannian työväen edessä on vakava työttömyyskriisi. Vähintään 1,340,000 miestä ja naista saa työttömyysavustusta. Tämän lisäksi on tuhansittain sellaisia työttömiä, joita ei ole rekisteröity. Sadattuhannet työskentelevät vain osan päivästä tai viikosta. Näiden, joko kokonaan tai osittain työttöminä olevain työläisten huollettavana on enemmän kuin neljämiljoonaa naista ja lasta.

Tämä on viides toinen toistaan seurannut talvi, joiden aikana on vallinnut tällainen onneton tilanne. Monessa suhteessa on nykyinen kriisi vaikeampi, kuin mitä on koskaan, sitten suursodan päättymisen vallinnut.

Työväen lähetystöt ovat olleet ministerien puheilla. Kysymyksestä on keskusteltu parlamentissa. Tiedusteluja ja tutkimuksia on suoritettu. Ja lakeja hyväksytty. Mutta kaikesta huolimatta on työttömyyspulma uhkaavampi, kuin koskaan ennen.

Yhden viikon neljästä työssä

Ammattijärjestön Scarborossa pidetyn kongressin aikana esitti eräs edustaja kutomateollisuuden alalta kuvaavan kertomuksen. Hän oli sukankutoja. Neljän vuoden ajan oli hän ollut työttömänä tai työskennellyt vain osan työajasta. Viime aikoina oli hän työskennellyt vain yhtenä viikkona neljästä. Nuo kolme viikkoa oli hän elänyt avustuksen varassa. Hän oli noin 35-vuotias ja oli hänellä perhe huollettavanaan. Hän kysyi kokoukselta, mitä mahdollisuuksia elämiseen on niiden miesten vaimoilla ja lapsilla, jotka ovat moisen teollisen tilanteen kourissa?

Imperialismin vaikutus

Suurbritannian hallitsevalla luokalla ei ole minkäänlaista lievennyskeinoa työttömyystilanteeseen. Päinvastoin tekevät maan kapitalistit sen vielä vaikeammaksi, sijottamalla Suurbritannian työläisten riistämisestä saadut voitot Intiassa ja Kiinassa tehdaslaitoksiin, jotka ovat varustetut riittävällä kulityövoimalla ja siten vaikuttavat Suurbritannian työläisten elintason huonontumiseen. Palkkain alennusvaatimus Suurbritanniassa perustuu siihen tosiasiaan, että Saksan, Intian ja Kiinan työläiset saavat paljon pienempää palkkaa, kuin työläiset Brittein saarilla, jonkatähden Suurbritannian tehtailijat eivät kykene kilpailemaan niiden kanssa maailman markkinoilla. Mutta tosiasiassa se on juuri englantilainen tehtailija, joka harjottaa teollisuutta noissa kaikissa kolmessa maassa ja siten kykenee asettamaan yhden taloudellisen tilanteen toista vastaan.

Palkkain polkeminen

Brittein saarten työläisten menetykset ovat, kolmena tai neljänä viimeisenä vuotena, olleet hirmuiset. Vuonna 1921 tapahtuneet palkkain alennukset, jotka koskivat noin seitsemäämiljoonaa palkkatyöläistä, tekivät 30,000,000 dollaria täyden työviikon palkoista. Seuraavana vuotena tapahtui 20,000,000 dollarin viikkopalkkain alentaminen, joka käsitti seitsemäämiljoonaa työläistä. Vuonna 1923 tapahtui noin 2,500,000 dollarin alennukset viikkoa kohden, koskien noin kolmeamiljoonaa työläistä. Palkkain polkemisen suunta oli vielä havaittavissa vv. 1924 ja 1925. Koko maassa maksettujen palkkain kokonaissumman on arvioitu laskeneen puoleen siitä, mitä se oli v. 1920. Näiden palkkain alentamisien aikana on teollisuuksiin kiinnitetyn pääoman voitot osottaneet — voitto-osinkojen prosenttimäärien, tuloveroilmotusten ja voitto- ja tappiotilien mukaan — joissakin tapauksissa nousua ja toisissa ainoastaan lievää laskua. 1,411 yhtiötä koskevassa tapauksessa jaettiin, sen jälkeen, kun korot olivat suoritetut, vuonna 1923 voitto-osinkoina 650 miljoonaa dollaria ja v. 1924 700 miljoonaa dollaria.

Tämän vuoden heinäkuussa pidettiin Ammattijärjestön ylimääräinen kongressi työttömyyskysymyksen käsittelemistä varten. Syyskuussa pidetyssä vuotuisessa kokouksessa tuli sama asia jälleen kerta toisensa jälkeen esille.

Neuvostoliiton saboteeraaminen

Ammattijärjestön vuotuiselle kongressille pitämässään avajaispuheessa kiinnitti puheenjohtaja Swales huomiota niihin raskaisiin menetyksiin, joita oli koitunut työläisille työttömyyden kautta sen johdosta, että hallitus on kieltäytynyt edistämästä kauppaa Venäjän kanssa. Hän ilmotti, että Venäjä oli valmistautunut käyttämään heti myönnettävää luottoa aina 450 miljoonaan dollariin saakka, että voimassa olevain lakien mukaan hallituksella olisi ollut oikeus asiain järjestämiseen, että ennen Venäjän valtakuntaan kuuluneiden maiden, kuten Suomen, Latvian, Liettuan ja Viron hallitukset ovat saaneet luottoa, että Venäjällä on täydellinen kaupankäyntikoneisto ja että tästä kaikesta huolimatta Suurbritannian hallitus itsepintaisesti kieltäytyy myöntämästä luottoa Neuvosto-Venäjälle.

Brittein valtakunta hajoamassa

Suurbritannian työväestö ei voi suoriutua työttömyystilanteesta. Sillä se ei ole vallassa. Maan konservatiivinen hallitus ei voi, eikä halua suoriutua siitä. Se on joidenkin vissien liike-etujen parhaitten etujen mukaista, että tehdasteollisuuden tuotteet valmistetaan kaukaisessa Idässä ja että kauppatavaroita kuletetaan laivoissa, jotka ovat miehitetyt halpapalkkaisilla intialaisilla työläisillä. Suurbritannia on sivuuttanut loistoaikansa imperialistisena suurvaltana. Brittein valtakunnan taloudellinen rakenne on rappeutumassa ja Britannian työläiset saavat maksaa siitä kärsimyksillään. Työttömyyden poistamiseksi ei näytä olevan mitään keinoa, paitsi uusi yhteiskuntajärjestys.

Purcell tunsi tilaisuuden

Sosialistipuolueen toimesta oli järjestetty *Purcellille* puhumatilaisuus New Yorkissa. Mutta tälle englantilaiselle työväenmiehelle, joka on tunnettu tarmostaan, millä hän kansainvälisen yhtenäisyyden asiaa ajaa, annettiin suunvuoro vasta sen jälkeen, kun joukko kaikenlaisia suunsoittajia oli ensin väsyttänyt yleisöä, joka oli tullut pääasiassa Purcellia kuulemaan. Niinpä osa kyllästyneenä jo oli poistunut silloin, kun Purcell lopulta oli saanut suunvuoron. Puheenjohtajana toiminut sosialidemokraatti koetti häiritä kokousta, puuttuen asiaan, kun työläisyleisö osotti myötätuntoaan Purcellille. Kun Purcell astui puhujan paikalle, nousi työläisyleisö seisoalleen ja tervehti häntä laulamalla Internationalea. Se seikka se sosialidemokraatteja raivostutti — he ovat näet tuon kansainvälisen köyhälistölaulun jo unohtaneet, hommaillessaan imperialistien ja kapitalistien lakeijoina.

Näytti Purcell hyvin tajuavan minkälaisten ainesten toimeenpanemassa tilaisuudessa hän oli puhumassa, sanoo Daily Workerin kirjeenvaihtaja. Hän lausui puheessaan, jonka ytimenä oli työläisten kansainvälisen yhdistymisen välttämättömyyden julistaminen, sangen merkittävät sanat. Hän nimittäin sanoi olevansa hyvin tietoinen siitä, että on *käynnissä monenlaisia vehkeilyjä työläisten maailmanyhteyden luomista vastaan — myöskin täällä Amerikassa.*

Naulankantaan isketty.

Hänen tarvitsi vain silmätä ympärilleen, lähimpiin sosialidemokraattisiin politikoitsijaherroihin, joitten järjestämässä tilaisuudessa hän parhaillaan oli, nähdäkseen joitakin niistä vehkeilijöistä. A. F. of L:n taantumuksellisissa johtajissa hän näki niitä jo ennemmin.

Kyllä hän näkyi ne tuntevankin.

Amerikan imperialismi Panamalla

Amerikan sotajoukkojen äskeinen hyökkäys Panaman kaupunkiin, lisää yhden kappaleen siihen pitkään hyökkäysten historiaan, jota imperialistiset sotajoukot ovat harjottaneet heikompia kansoja kohtaan, lausuu Daily Worker.

Hyökkäys Panaman alueille on tarkotuksiltaan lakonsärkemistä. Panaman kaupungin työväenluokkalaiset järjestivät rauhallisen mielenosotuksen joukkoprotestiksi talojen omistajien suhteettoman korkeita vuokria vastaan. Panaman aluehallinnon poliisi hajotti mielenosottajat ja yksi mies surmattiin, joka tapahtuma kiihotti kaupungin köyhälistöläisiä siihen määrin, että he tulivat tuhatlukuisina surmatun mielenosottajan hautajaisiin parin päivän kuluttua. Kun väkijoukko palasi takasin hautaussaattueelta, niin poliisi koetti hajottaa siihen osaaottajia. Mutta vuokralakon osanottajat pysyivät kiinni vaatimuksissaan ja lakon johtajat kielsivät lakkolaisia maksamasta vuokraa, ennenkun talojen omistajat suostuvat niitä alentamaan.

Seuraavana päivänä muutkin työläiset, kuten leipojat, räätälit, katuvaunutyöläiset ja muutkin kuletustyöläiset liittyivät lakkolaisiin, protestiksi Panaman poliisin mielivaltaa vastaan. Mutta sitten tulee Panaman viranomaisilta pyyntö liittovaltain sotaväen saapumiseksi kanava-alueelle. Kanava-alueen joukkojen komentaja kenraali Lassiter lähettää pataljoonan sotilaita kaupunkiin. Ja sitten alkaa turvattomien työläisten jahtaaminen. Työväenjärjestöjen pääkortteeri käännetään nurin ja ainakin yksi henkilö tiedetään surmatun.

Keskittyminen edistyy Britanniassa

Se kiinteän yhdistymisen pyrkimys, mikä ilmenee esitetyssä teollisuusliitossa Britannian työväestön keskuudessa, ei ole kuollut, vaikka sen kapitalistilehdet ovat monesti jo haudanneet, kirjottaa Federated Pressin kirjeenvaihtaja Lontoosta amerikalaisille työväenlehdille.

Juuri kun Manchester Guardian, liberaalilehti, on päässyt kertomasta, että ammattiunioitten kongressi Scarborossa «kaivoi haudan teollisuusliiton suunnitelmalle», kun se siirti tuonnemmaksi esityksen yleisneuvostolle vallan lisäämisestä, tuleekin tietoja, että yhä useammat uniojärjestöt ovat tämän yhdistämis- ja keskittämissuunnitelman hyväksyneet. Viimeisin tieto kertoo, että lokomotiivien käyttäjäin unio on valtuuttanut toimeenpanevan komiteansa liittymään tähän liittoon. Sähkötyöläisten unio niinikään on jäsenkohtaisessa äänestyksessään suurella enemmistöllä osottanut kannattavansa tätä yhdistymistä.

Kaivostyöläisten liitto on jo hyväksynyt liiton perussäännöt. Ja valimotyöläisten uniossa annettiin tässä kysymyksessä ääniä enemmän kuin järjestön historiassa vielä on koskaan missään äänestyksessä annettu, ja niistä äänistä oli viisi yhtä vastaan liiton puolella. Kuletus- ja yleisten työläisten unio, jonka konvevntsioni hyväksyi liiton perussäännöt, suorittaa parhaillaan siitä kysymyksestä yleisäänestystä. Kansallinen rautatieläisten unio on ainoa järjestö, joka on liittoa vastustanut ja sen toimeenpaneva johto valmistelee nyt sellaisia muutosesityksiä perussääntöihin, jotka tekisivät sen sille järjestölle hyväksyttäväksi.

Rivien välistä

Kirj. J. S. Wallace

Skotlantilaisen kommunistin, Gallagherin äskeinen lausunto, koskeva Ramsay MacDonald, Arthur Hendersonia ja muita heidänkaltaisiaan, näkyy pitävän paikkansa. "Buckingham-palatsi", sanoi Gallagher, "on avoinna heille, samalla kun köyhäintalo ja vankila ovat avoinna työväenluokalle." Gallagher menee vankilaan ja Henderson on matkalla, saaden juhlapäivällisiä ja ylistäviä lausuntoja Canadan johtavain teollisuuksien johtajilta.

* * *

"Tuottava päiväntyö on parhain kultakaivos", sanoi Henry Ford. Ja hänen lausuntoaan on vaikea epäillä, kun luo silmäyksen hänen liikeyrityksensä vaurastumiseen täällä Canadassa.

* * *

The Ford Motor Company of Canada alkoi v. 1904 $125,000 pääomalla. Vain puolet tästä summasta voitiin sijottaa liikkeeseen, sillä toinen puoli meni Fordeille oikeuksista. Silloin sijotetusta $62,500 osakkeiden omistajat ovat sen jälkeen saaneet puhtaassa rahassa takasin ei yhtään pienempää summaa kuin $20,176,238. Melkoinen tulos kahdenkymmenenyhden vuoden ajalta.

Ja tämä on vasta alku. Tuon $20,176,238 lisäksi ovat he saaneet vapaasti osakkeita niin paljo, että niiden nykyinen markkinahinta on $35,000,000 enemmän.

Toisin sanoin, jokaiselle sijotetulle $100 on annettu käteisinä voitto-osinkoina $24,000 ja "bonuksena" $24,000.

* * *

Henry Ford on saanut hyvän nimen jalomielisyydestään työläisiään kohtaan. Mutta mitäs sanotte heidän jalomielisyydestään häntä kohtaan? Verratkaa sen miehen osaa, joka on kaksikymmentäyksi vuotta hikoillut ja pannut henkensäkin vaaralle alttiiksi Fordin työläisenä, sen laiskurin osaan, joka samaan aikaan pani $100 tuohon liikkeeseen, eikä ole koskaan uhrannut ajatusta tai liikauttanut lihasta auton valmistamiseksi.

Ja sittenkin Ford on vain oppipoika ja "gentlemanni", keskinkertaiseen kapitalistiin verrattuna — jos riistoon syyllisyydestä voidaan antaa arvolauseita.

* * *

Lämpimät kiitokset lordi ja lady Aberdeenille sen epämiellyttävän kummittelijan nitistämisestä, joka on pelotellut Rideau Hallin (Canadan kenraalikuvernöörin palatsi Ottawassa) asukkaita siitä saakka, kun he asuivat siinä. Jostakin heidän alempain luokkain hyväksi tekemästä hyväntekeväisyydestä alkunsa saaneena pääsi Britanniaan asti leviämään skandaalimainen juttu, jonka mukaan heidän piti usein ruokailleen siinä osassa huoneustoa, jossa vain palvelijat tapaavat syödä.

* * *

He kykenivät helposti todistamaan sen kaikki valheeksi — etteivät edes uneksisi tuonlaisen teon tekemisestä. Mutta mitähän hävitystä tuo huhu mahtoikaan saada aikaan muutamain tunteissa, ennenkun se perättömäksi todettiin. Yksinpä hyvä kuningatar Victoriakin, jonka kuva vielä koristaa monta sellaista kotia, johon hän itse ei olisi halveksimatta astunut, innostui asiaan siinä määrin, että pani Suurbritannian pääministerin tiedustelemaan, josko hänen edustajansa olivat käyttäytyneet niin sopimattomasti, että olisivat tuollailla "sotkeneet" itsensä Canadan alaluokkalaisiin.

Piirijärjestön asioita

Kommunistipuolueen K.-O. piirin osastoille huomioon otettavaa

Matkaohjelma

Puolueen edustajakokouksessa ollut edustajamme Hannes Sula puhuu puolueen edustajakokouksissa käsitellyistä asioista ja päätöksistä seuraavissa paikoissa:

Wanup	Marrask. 2 p:nä
Mond	Marrask. 4 p:nä
White Fish	Marrask. 5 p:nä
Vermilion River	Marrask. 6 p:nä
Beaver Lake	Marrask. 7 p:nä
Espanola Sta.	Marrask. 8 p:nä

Bruce Mines ja Sault Ste. Marien osastoille tullaan myöhemmin ilmottamaan milloin toinen tämän piirin edustaja tov. Johnson tulee sinne selostamaan puolueen edustajakokouksen päätöksiä. Myös Burrittin osastoille tullaan tästä lähemmin antamaan tieto.

Piiritoimikunta toivoo, että jokainen osasto toimii mahdollisimman tarmokkaasti ilmottaessaan näistä tilaisuuksista, että jokainen puolueemme jäsen tulisi tietoiseksi edustajakokouksen päätöksistä. Samaten kehotetaan saapumaan niitä henkilöitä, joilla on joitakin erikoisia kysymyksiä tehtävänä puolueen edustajakokouksessa tehtyjen päätösten suhteen.

K.-O. piiritoimikunnan puolesta,
H. Ellmen, siht.

Port Arthurin piirin osastojen huomioon

Tov. A. T. Hill puhuu seuraavissa paikoissa:

Marraskuun 3 p. piirikokouksessa Port Arthurissa.
Marraskuun 4 p. North Branch.
Marraskuun 5 p. Conmee.
Marraskuun 6 p. Kaministikwia (Pohjola).
Marraskuun 7 p. Miller.
Marraskuun 8 p. Fort William ja Port Arthur.
Marraskuun 9 p. Nolalu.
Marraskuun 10 p. Wolf Siding.
Marraskuun 11 p. Hill Siding.
Marraskuun 12 p. Nolalu.
Marraskuun 13 p. Port Arthur.
Marraskuun 14 p. Tarmola.
Marraskuun 15 p. Fort William.
Marraskuun 16 p. Lappi.
Marraskuun 18 p. Fort Frances.
Marraskuun 19 p. Finland.

Asianomaisten osastojen tulee huolehtia puhetilaisuuksien ilmottamisesta mahdollisimman hyvin, sekä toimia tarmokkaasti niiden onnistumiseksi.

P. A. P. puolesta:
K. Laiho, v.t. kirjuri.

Toronton uutisia

Suomalaisen puolueosaston työkokouksessa 18 pnä lokakuuta hyväksyttiin jäseneksi täysillä oikeuksilla Alina Vesterinen. Keskusteltiin Työväen puolustusliiton toiminnan tukemisesta. Kaikki puheenvuorojen käyttäjät olivat sitä mieltä, että mainittu liitto on siksi tärkeä, että kieltä taitamattomien suomalaistenkin liittyminen siihen olisi saatava niin helpoksi kuin mahdollista. Asian edelleen kehittäminen jätettiin johtokunnalle.

Keskusteltiin senjohdosta, kun on ilmennyt vaikeutta luotettavien henkilötietojen saamisesta Suomesta jäseneksi pyrkivistä. Päätettiin ehdottaa toimeenpanevalle komitealle, että henkilötietoja tästä edes hankittaisiin vaan sellaisista jäseneksi pyrkijöistä, joiden on syytä epäillä ottaneen osaa aseelliseen taisteluun työväkeä vastaan.

Ohjelmakokouksessa 25 pnä lokakuuta oli harvinaisen hyvä ohjelma ja ikäänkuin sen jo ennakolta tietäen, oli väkeäkin saapunut enemmän kuin ennen. Tärkeimpänä asiana tässäkin kokouksessa oli keskustelukysymys: "Mitä merkitsee puolueen bolshevisoiminen?" Kysymyksen alusti tällä kertaa toveri Hautamäki. Sellaisille hätääntyneille jäsenille, jotka ovat huolissaan siitä, että kielijärjestöt ja nykyiset osastot pitäisi lakkauttaa, eikä ole tietoa, mihin sitten liittyisi, antoi alustaja rauhottavia tietoja. Hän mainitsi, että ei ole tarkotus hävittää mitään sellaista vanhaa, jonka tilalle ei voitaisi luoda parempaa uutta. Tarkotus on vaan saada kaikki mukaan toimintaan. Jos siis esim. suomalaiset palvelustytöt, tai liikkuva työväestö, joiden ammattialoilla ei ole työmaaryhmiä, eivät löydä sellaista katuryhmääkään, missä heidän puhettansa ymmärrettäisiin, ei mikään estä heitä toimimasta suomalaisella haalilla. Suomalaisten yhteisiä iltamia ja ohjelmakokouksia tulee pidettäväksi samalla tavoin kuin tähänkin saakka. Keskustelua päätettiin jatkaa seuraavassa ohjelmakokouksessa.

Toronton ammattineuvoston kokouksessa viime torstaina hyväksyttiin päätöslauselma, jossa kahdeksalta nimeltä mainitulta ja toisilta heidän kaltaisiltaan "työväenmiehiltä" kiellettiin työväen kannatus. Heidät leimattiin rehellisen työväenliikkeen vihollisiksi ja valtuutettiin sanomalehdet ilmottamaan lukijoilleen, että niillä miehillä ei ole oikeutta esiintyä tämän maan järjestyneen työväen nimessä.

Mitä sanoo tästä meidän pieni suomalainen noskelaiskoplamme? Toronton ammattineuvosto, johon kuuluu satoja ammattiosastoja, joissa on kymmeniä tuhansia jäseniä, tuomitsee häpeäpaaluun miehet, joita elähyttää samat aatteet, kuin heidän suomalaisia keltaisia veljiäänkin. Olisi siellä ammattineuvostossa hyvä olla edes yksi suomalainen noske puolustamassa englanninkielisiä aateveljiään, mutta ei näy suomalaisia noskeja siellä, missä miestä tarvittaisiin. Paljon terveellisempää heidän mielestään on huutaa vaan nurkissa, miten tässä maassa muka ei ole puoluetoimintaa muilla kuin suomalaisilla kommunisteilla ja että noskelaisuudella Canadassa on mahtava kannattajajoukko.

8 p:nä marraskuuta, joka on sunnuntaipäivä, on Venäjän vallankumouksen 8-vuotismuistojuhla "Standard"-teatterissa, Dundas ja Spadinakatujen kulmassa, alkaen kello 7.30 ip. Jokaisen suomalaisenkin työläisen pitäisi silloin rientää sinne, sillä siellä on sellainen ohjelma, että varmasti kieltä taitamatonkin palaa tyytyväisenä takaisin. Ohjelmasta mainittakoon pari lyhyttä puhetta, suomalainen ja ukrainalainen orkesteri, ukrainalainen laulukuoro y.m., y.m. Sisäänpääsy on vapaa, ainoastaan kolehtiin, joka kootaan huoneen vuokran hyväksi, saa kukin laittaa mitä haluaa, tai olla laittamatta. Siis jokainen suomalainen työläinen Torontossa, maailman suurimman vallankumouksen vuosipäivää viettämään. — Joku.

Ft. Williamin uutisia

Lauantaina, 7 päivä marraskuuta, esittää Fort Williamin s. o. näytelmäseura "Pirtin" näyttämöltä huiman hauskan amerikalaisen huvinäytelmän "Kirkas totuus."

Ken haluaa viettää silloin rattoisan ja hauskan illan, hän saapuu varmaan katsomaan tätä näytelmää.

Näytelmä, vaikka onkin huvinäytelmä, ei ole mikään tuulesta temmattu joutavan aikainen hullutus, kuten huvinäytelmät useinkin tahtovat olla, vaan on se sisällöltään todellinen ja nykyaikainen, nimikin sen jo selvästi osottaa, sillä onhan nykyaikana varsin harvinaista kuulla "kirkasta ja selvää totuutta", etenkin kun on kysymyksessä suurkeinottelijat ja muut heidän kaltaisensa oliot.

Näytelmän juoni liikuskeleekin juuri tuonlaisten suurten pörssikeinottelijain piireissä seuraavaan tapaan: Eräs suurporhon konttoristi lyö isäntänsä ja toisten keinot-

Yrjö Mäkelinin muistolle

kirjottaa nimim. "Pouttu" "Pohjan Voiman" viime syyskuun 19 päivän numerossa seuraavin valituin sanoin:

Nyt kukkanurmen alla sankar'
lepäjää,
ja sammunut on sydän rinnassansa.
Hänt' kunnioittaen muistaa ne, jotk'
jälkeen jää,
kun tuskass' antanut on
kalleimpansa.

Kaksi vuotta sitten kulki Europan köyhälistö polttavan tulivuoren rinteillä. Maa poltti sen jalkojen alla ja tuhon harmaat pilvet leijailivat sen yllä. Maailmansodan taloudellinen kaaos oli joutunut uuteen polttopisteeseen, sillä Versaillesin ryövärisopimusta koetettiin vielä toteuttaa siitä huolimatta, että muutamat allekirjoittajista jo olivat huomanneet vaaran, mikä heille itselleen sen toteuttamisesta koituisi. Taloudellinen tilanne Italiassa oli nostanut köyhälistön liikkeelle ja pakoittanut hallitsevan luokan vastaotteeseen. Oikean johdon puutteessa Italian köyhälistö peräänty ja fascismin musta lippu kohotettiin siellä valtaan. Bulgariassa yrittivät talonpojat pitää valtaa käsissään useamman vuoden, mutta eivät onnistuneet siitä syystä, etteivät osanneet liittoutua palkkatyöläisten joukkojen kanssa ja perustaa sellaista valtakoneistoa, joka yksinään takaa talonpojille ja työläisille tulevaisuuden. Porvarit ja sosialidemokraatit kukistivat aseellisella vastavallankumouksella talonpoikien vallan. Unkarissa oli verinen fascismi sitä ennen lujittanut valtaansa ja Espanjassa valmistivat taantumukselliset samaan aikaan työläisten ja talonpoikien kuristamista.

Juuri tähän aikaan romahti Saksan talous syösten saksalaisen työtätekevän luokan mitä syvimpään taloudellisen kurjuuden rotkoon. Tässä tilanteessa näki porvaristo olevan vain ajan kysymyksenä heittää sivuun demokratian valheverhon ja paljastaa pistinvaltansa kaikkialla. Jos Saksan köyhälistö olojen pakoituksesta nousisi taisteluun, merkitsisi se ratkaisevaa taistelua kaikkialla. Näin ajatteli porvaristo; sen mukaisesti se myöskin toimi.

Välittömästi maailmansotaa seurannut vallankumousaalto oli opettanut kansainvälistä porvaristoa olemaan varuillaan. Eikä suinkaan vähimmin olleet heidän apurinsa sosialidemokraatit ottaneet siitä oppia. Saksan työläisten ensimäisen nousun löivät maahan sosialidemokraatit saksalaisten fascistiupseerien johdolla. Saksalaisten työläisten toiseen uhkaan valmistautuivat sosialidemokraatit kuumeisella kiireellä. Näin ei tapahtunut ainoastaan Saksassa, vaan kaikkialla muuallakin. "Alas työväen taistelu ja fascismi voittoon", oli porvariston silloinen taistelutunnus meillä niinkuin muuallakin.

Synkän harmaa pilvi leijaili tämänkin maan köyhälistön yllä. Alkoi pimeä yö, jossa vain huuhkaimen huudot kuuluivat. Sataluvuin raahattiin työväenluokan miehiä ja naisia vankilain synkkiin tyrmiin ja väkivalloin sidottiin työtätekevä luokka sekä käsistä että jaloista. Sen sanomalehdet lakkautettiin ja sen ääni tyrehtyi voittajan kuristavaan otteeseen.

Tällöin sai vankijoukon mukana kulkea murheen raskasta polkua myöskin eräs Suomen työtätekevän luokan parhaimpia poikia ja jaloimpia esitaistelijoita, **Yrjö Mäkelin.** Köyhälistötaistelijan raskas tie ei suinkaan ollut hänelle outo. Monasti ennen oli hän jo saanut kulkea ohi kalman portin ja tuntea sitä polttavaa tuskaa, mikä lankeaa niitten osaksi, jotka uskaltavat uhmata voittavaa vastustajaansa. Kukaan ei kuitenkaan silloin voinut aavistaa, että tämä tie tällä kertaa päättyisi sinne, mistä ei enään koskaan palata. Tuntui mahdottomalta sellainen ajatus, että, vaikka vainaja olikin verisen vihan vainoama, hänen vangitsijansa silti joutuisivat häntä kuljettamaan kalman teille. Luultiin, että ne palvelukset mitkä vainaja aikoinaan n.s. itsenäisyystaistelun aikana oli ollut pakoitettu suorittamaan Suomen porvaristolle, jossain määrin suojelisi häntä.

Niin ei kuitenkaan tapahtunut. Kuolema kohtasi hänet via dolorosalla ja kyyneleitten sillan takaa ei enään palannut sankari syvästi rakastamansa sorretun luokan luokse.

Porvariston renkien syliin hän kuoli ja porvaristo väittää hänen itse päättäneen päivänsä. Paljon mahdollista. Kukaan köyhälistön jäsen ei ole saanut olla mukana todistamassa tapausten kulkua ja me emme siis tiedä siitä mitään.

Yksi asia on kuitenkin varma. Jos vainaja olisi saanut sellaisen kohtelun, jonka porvaristo oli hänelle velkaa, eläisi vielä tänään työväenluokan esitaistelija. Sen tosiasian tahdommekin tuoda julki, sillä se on tulevaisuudessa, kun historia kerran langettaa tuomionsa, ratkaisevasta merkityksestä.

Ja kuitenkin. Eikö juuri näin sittenkin ole paras? Sillä:

Ei väisty rintamasta laill' kurjan
pelkurin
se toveri, mi pyrkii voittomaalihin.
On määränänsä voittaa tahi kuolla.

Me, jotka vainajan viimeisinä elinvuosina jouduimme elämään häntä hyvin lähellä, tiedämme kuinka vaikeat nämä vuodet olivat. Vankilan kurjuus, jossa hän oli saanut virua niin kauan, oli murtanut voimakkaan miehen terveyden ja aiheuttanut jatkuvan sairauden, joka olisi murtanut monen heikomman ihmisen tahdonvoiman. Porvariston vainotoimenpiteet olivat hajoittaneet hänen perheensä. Vaimonsa sai kulkea linnanporteista sisään samalla hetkellä kun samaiset portit monivuotisen odotuksen jälkeen vihdoinkin ulospääsyä varten aukeutuivat hänelle itselleen. Kaiken lisäksi olivat monet entiset työtoverit tällä välin muuttuneet katkeriksi vihamiehiksi, kaikella tavalla osoittaen vihamielisyyttään mennen niinkin pitkälle, että vielä vainajan kuoleman jälkeen ei kynänsä voinut olla lokaa sysäämättä hänen muistolleen. Tätä taustaa vastaan olimme pakoitetut ihailemaan vainajan murtumatonta henkistä voimaa ja toimintatarmoa. Ei hetkeksikään unohtanut hän taisteluvelvollisuuttaan, vaan aina oli paikoillaan siellä missä neuvoa ja avunantoa tarvittiin ja ehti myöskin lingota terävän nuolensa joka paikkaan, missä vain köyhälistön etuja oli puolustettavana.

Suurin saavutuksensa kuitenkin oli se, kun vankilan porttien avattua osasi suunnata askeleensa sinne, mihin luokkavelvollisuutensa kutsui. Ei väistynyt hän rintamalta "laill' kurjan pelkurin" niinkuin monet muut. Vaikkakin suljettuna vankilan muurien sisään ja siten eristettynä niistä valtavista tapahtumista, mitkä sinä aikana olivat mullistavasti vaikuttaneet köyhälistön luokkataistelun kehitykseen, kykeni hän arvioimaan tilanteen oikein ja tässä arvioinnissa hyväksymään sen kannan, joka todelliselle luokkataistelijalle on ainoa ja oikea. Juuri tämä ennen muita osoittaa hänen olleen toisia päätä pitemmän.

Tämä hänen valitsemansa tie on kuitenkin se, jossa voi vain "voittaa tahi kuolla". Mutta tietä kuin ei löydy. Ja vainaja kulki sitä pystyssäpäin kuin mies ja, viimeiseen saakka sotisopaan puettuna, kaatuen kuin sankari. Vain harvat sellaiseen kykenevät, mutta ne harvat ovat juuri niitä, jotka köyhälistöluokan tienraivaajina murtavat esteitä

teljäin kanssa vetoa siitä, että hän, konttoristi, voi puhua kirkasta ja selvää totuutta kahdenkymmenenneljän tunnin ajan, toisten ollessa sitä mieltä, että hän ei voi sitä tehdä. Summaksi ehdottaa konttoristi $10,000, jotka rahat on hänen taskussaan, olematta ne kuitenkaan hänen omiaan. Jokainen voi arvata millaiseen otteeseen tämä konttoristi meni. Pelko siitä, että hän menettää toisten ihmisten rahat ja hänelle tehdään kaikenlaisia kysymyksiä, joihin on erittäin ikävää vastata totuuden mukaisesti ja pahin seikka se, että hän on suurliikkeen palveluksessa, jossa on välttämätöntä valehdella, jos mieli pitää työpaikkansa. Juoneen kietoutuu myöskin perhekohtauksia, jotka nekään eivät ole mitään harvinaisia nykyaikana ja monia muita kommelluksia. Saapukaa nyt jokainen vaan katsomaan, kuinka tälle totuudenpuhujalle lopuksi tulee käymään. Voittaako hän tuon vedon, eli ei. Voiko hän puhua totuutta koko elämänsä, niin kuin hän lupaa tehdä, ennenkun on vedon lyönyt.

Näytelmä esitys aletaan täsmälleen kello 8.30 illalla ja loppuu se siksi ajoissa, että naapurikaupunkilaisetkin voivat saada viimeistään kello 12 yöllä lähtevän katuvaunun.

Lippuja myydään etukäteen kaikissa entisissä paikoissa 30 senttiä kappale. Ovella niistä täytyy maksaa 40 senttiä.

Vahingon laukaus. Osastomme jäsen, toveri K. A. Merikallio, oli lähtenyt jänisjahtiin lauantaina, 24 päivä tätä kuuta. Paluumatkalla ollessaan oli hän alkanut sitomaan säkkiä, jossa saaliit olivat, polkupyöränsä ohjaustankoon, pannen myös pyssynsä polkupyörää vasten pystyyn. Jostain tuntemattomasta syystä laukesi pyssy sillä seurauksella, että kuula (22 kaliberin) tunkeutui hänen rinnastaan sisään, oikealta puolelta, pysähtyen luultavasti olkaluuhun. Lääkärin lausunnon mukaan, ei liene kuitenkaan hengenvaaraa tarjona, ainoastaan on pahinta se, että veri on päässyt jossain määrin vuotamaan sisään. Toivomme pikaista parantumista toverillemme.

Vancouverin uutisia

C. K. P. suomalaisen osaston kokouksessa lokakuun 14 päivä, käytiin läpi kirjeenvaihto, kuultiin eri virkailijain ja toimikuntain raportit edelliseltä kuukaudelta, ja päätettiin ottaa huomioon Benaltosta, Alta., saapunut keräyslista tov. Salon hyväksi, sekä New Yorkista Finnish Progressive Societyn lähettämät arpaliput päätettiin myydä. Albertan syytteessä olevien kaivosmiesten puolustusrahastoon luovutettiin osaston kassasta kaksikymmentäviisi dollaria. Osastomme jäsenistön keskuudessa ei ole viime aikoina ollut toiminnassa minkäänlaista järjestettyä opiskelua. Tämän epäkohdan poistamiseksi valittiin komitea, jonka huoleksi jäi laatia suunnitelma siitä, että missä muodossa tätä opiskelua olisi edullisin lähteä toteuttamaan. Käsiteltiin joukko muita osaston sisäistä toimintaa koskevia asioita.

Marraskuun seitsemäs päivä tullaan täälläkin juhlimaan Venäjän vallankumouksen kahdeksatta vuosipäivää. Kaupungin keskuskomitea on jo ryhtynyt asianmukaisiin valmisteluihin juhlan onnistumiseksi. Juhlista tuleekin tänä vuonna mahtavammat ja sisältörikkaammat kuin koskaan ennen tällä paikkakunnalla. Ohjelmassa tulee olemaan puheita eri kielillä, soittoa, y.m. ja joka tuntee olevansa fyysillisen liikunnan puutteessa voi lopuksi pyöriä musiikin hurmaavassa tahdissa. Siis silloin jokainen haalille viettämään tätä ikimuistoisaa merkkipäivää kansainvälisen köyhälistön vapaustaistelussa.

Lain ja järjestyksen valvoja siinäkin. Lokakuun 10:nnen päivän iltana tunkeutui British Columbian maakuntapoliisi E. B. Irving taloon No. 952 Seynour St., hätyytellen talon asukkaita ja uhaten ampua heidät. Talon asukas Mrs. John Neilson, joka tapahtuman sattuessa oli vuoteessa sairauden takia, kuuli ensin asuntonsa takapihalta jotakin outoa ääntä ja meni ulos katsomaan, jossa tapasi täydessä maakuntapoliisin formussa olevan miehen ahdistamassa hänen 14 vuotiasta poikaansa pyssyn kanssa. Mrs. Neilsonin kysymykseen, että mitä täällä on tekeillä, vastasi Irving, että olen pahoillani, mutta minun täytyy tappaa teidät molemmat heti, samalla kääntäen revolverin Mrs. Neilsonia kohti. Jonka jälkeen hän marssitti uhrinsa ympäri talon ja etuoven kautta sisälle. Tällä välin hänen uhrinsa huusivat apua, mutta ohikulkijat, luullen kysymyksessä olevan laillisen vangitsemisen, eivät halunneet sekaantua juttuun. Saatuaan uhrinsa sisälle taloon, tämä raivostunut pyssysankari sanoi, että on turhaa huutaa apua, sillä heti te kuolette kuitenkin. Mutta jostakin syystä hän äkkiä lähti tiehensä, täyttämättä uhkaustaan. Pari päivää myöhemmin Irving vangittiin ja vietiin oikeuteen, jossa todettiin hänen tapahtuman sattuessa olleen humalassa. Hänelle tuomittiin 100 dollaria sakkoa, ja samalla menetti jopinsa.

Ehdottavat opettajien palkkoja korotettavaksi 25:llä prosentilla. B.C:n opetusjärjestelmää tutkimaan asetettu komissioni on vasta julkaissut laatimansa suunnitelman. Tämä suunnitelma käytäntöön otettuna sisältää perinpohjaisen mullistuksen koko koululaitoksen järjestelyyn ja vastaiseen hallintoon nähden, siihen sisältyen yhden keskitetyn koulu-hallinnon muodostaminen Suur-Vancouverin alueelle. Huomattavin seikka tässä kuitenkin on se, että tämä komissioni muodostettiin pääasiassa tarkotuksella saada opetuskustannukset laskemaan, jos suinkin mahdollista. Ja nyt komissionin laatimaan suunnitelmaan sisältyy ehdotus opettajien palkkojen korottamisesta 25:llä prosentilla, joka käytännössä toteutettuna tarkottaa, että Vancouverin koulukustannukset tulevat lisääntymään 120,000 dollaria vuodessa. On kuitenkin epätietoista vielä, että tullaanko tätä ehdotettua suunnitelmaa käytännössä toteuttamaan missään määrin, sillä herrojen kiireellä ei ole hoppua. Ja ennenkun tätä kohtaa kysymyksestä tehdään päätös puoleen tai toiseen, niin siihen tarvitaan vielä monta kokousta ja neuvottelua.

Valkosen miehen sivistys voittaa alaa. Canadan ylioikeus lokakuun 20:nes päivä tekemällään päätöksellä lopullisesti kielsi täkäläisessä Stanley-puistossa asustaneilta intianeilta omistusoikeuden niihin maatilkkuihin, joilla heidän mökkinsä sijaitsevat. Tämä oikeusjuttu alkoi jo pari vuotta sitten, jolloin kaupunki alkoi oikeuslaitoksen avulla vaatimaan haltuunsa tätä intianien asumaa maata. Mutta intianit ovat koettaneet pitää puoliaan n. s. "squatters"-oikeuksien (pitkäaikaiseen asumukseen perustuva oikeus) perusteella ja eri oikeuslaitosten asiasta antamat päätökset ovat olleet ristiriitaisia. Esimerkiksi B. C:n vetoomusoikeus viime vuonna ratkaisi jutun squatterien eduksi. Mutta nyt on Canadan ylioikeus kuitenkin lopullisesti ratkaissut jutun kaupungin eduksi. Tämä ylioikeuden antama päätös yksinkertaisesti merkitsee sitä, että kaupunki voi, jos haluaa, koska tahansa häätää nämä vuosikymmeniä konnuillaan asustaneet intianit pois nykyisiltä asuintiloiltaan. Kaupungin virkakunnan taholta kyllä on ilmotettu, että heitä kohtaan ei tulla olemaan ankaria ja he saavat asua paikoillaan, kun vaan sitoutuvat tekemään vuokrasopimuksen, kaupungin vaatima vuokra ollen ainoastaan nimellinen. Pääasia ollen, että kaupungin omistusoikeus kysymyksessä olevaan alueeseen on tullut todettua.

Samassa Stanley-puistossa on kuitenkin vielä yksi asukas, Aunt Sally, iäkäs intiaaninainen, jota vastaan kaupunki on katsonut parhaaksi heittää oikeuden käynnin sikseen ja päättänyt ryhtyä hieromaan kauppaa tarkotuksella ostaa hänen hallussaan oleva alue. Aunt Sally on voinut pätevästi toteen näyttää, että hän ja hänen vanhempansa ovat asuneet siinä yli 60 vuotta. Ja tämä on katsottu riittäväksi myöntämään hänelle omistusoikeuden asuintilaansa.

Työnsaannin mahdollisuus on näillä perukoilla ollut vähän edullisempaa viimeisen parin kuukauden aikana, kun mitä se oli aikaisemmin kesällä. Mutta palkat eivät siltä ole kohonneet yhtään. Eikä se ihme olekaan, sillä eihän työnantajien tarvitse maksaa työläisilleen kuin juuri sen verran, että ne hengissä pysyvät, kun työläiset eivät ole järjestyneet kyllin suurissa joukoissa, kyetäkseen käyttämään tilannetta hyväkseen ja pakottaa työnantajat nostamaan palkkoja. Nyt onkin tilanne taasen nopeasti muuttumassa työläisille epäsuotuisammaksi. Kirjotukset vähenevät työnvälitystoimistojen tauluilta sitä mukaa, kun viljankorjuu ja muut tilapäiset kesätyöt tulevat valmiiksi ja niissä olleet työläiset saapuvat kaupunkiin, ja samalla lisääntyy myös työvoiman tarjonta markkinoilla. Työläiset ovat siis päästäneet käsiensä läpi lipsahtamaan taasen yhden tilaisuuden vaatiakseen itselleen työnsä tuloksista vähän enemmän kuin pelkän kurjan olemassaolon mahdollisuuden. Ja tämän leväperäisyyden aiheuttamat seuraukset tulevat varmaan taasen näkyviin ennenkun talvi on pitkällekään kulunut. — G. S.

...a aukovat latuja, joita myöten koko luokka lähenee omaan voittoaan. Tässä mielessä onkin vainajan muisto hälventymätön.

*

Hiljaa, mutta varmasti kulkee kehitys eteenpäin. Kaikki yritykset heikentää ja lopettaa köyhälistön historiallista tehtävää kilpistyvät takaisin siitä teräksenlujasta tosiasiasta, että kapitalistinen talous on nyt suorittanut tehtävänsä ja sen on siirryttävä toisen tuotannollisen järjestelmän edestä pois. Tämä ei tietenkään tällä kertaa enempää kuin koskaan ennenkään voi tapahtua kivuttomasti. Päinvastoin nostaa se esille yhteiskunnallisen myrskyn, jonka ääriviivoja ja mahtavuutta emme tällä kertaa kykene edes arvittelemaan. Se on samalla kuitenkin ihmiskunnan kiirastuli, jossa vanha romu palaa ja uusi yhteiskunta syntyy raunioista kuten fenixilintu itämaisessa tarussa.

Ne sukupolvet, jotka silloin joutuvat katselemaan taaksensa meihin tämänpäivän eläjiin, tulevat ihmetellen tarkkailemaan elämäämme ja taisteluamme. Me, jotka tänään työmimme tomussa ja tuhassa, vaiettuna ja pilkattuna ja tunnemme itsemme niin heikoksi ja voimattomiksi, emme heidän silmissään sitä kuitenkaan silloin ole. Historian kaukoputki, käännettynä meidän aikaamme kohti, tulee antamaan toisenlaisen kuvan kuin mitä tänään kykenemme itse näkemään. Se kuva tulee olemaan ihan samanlainen, jonka me itse saamme katsellessamme ajastaikoja taakse. Siellä näemme lukemattomia uhreja. Näemme ruumisröykkiöitä ja silvottuja jäseniä, roihtuvia rovioita, lukuisia hirsipuita, jotka metsän lailla kerran peittävät Europan mantereen. Kaiken tämän näemme ja samalla emme voi käsittää mitenkä kaikki silloiset taistelijat, jotka raivasivat tieen uudelle ajalle, kykenivät näin sankarillisesti uhrautumaan. Ylen halveksittu orja ja köyhä galilealainen puuseppä on muuttunut meidän silmissämme jumalaksi. Koko loppumaton taistelijarivi, joka tällä tavoin on henkensä heittänyt, joittenka ruumiitten yli uusi voittoisa aika on kulkenut ja joittenka työn ja uhrien tuloksena voitto on ollut, ei sekää ole ollut muuta kuin oman aikansa kaikkein halveksituinta ja poljetuinta ainesta.

Tästä rivistä nousevat silloin tällöin toiset korkeammalle, loistaen kauvas tulevaisuuteen kuin soihdut, osoittaen jälkipolvillekin minkälaista tietä ihmiskunta eteenpäin pyrkiessään on saanut kulkea.

Verikyynelten kostuttama tie ei ole päättynyt, eikä ihmiskuntaa runteleva jaggernaut-vaunu vieläkään ole pysähtynyt kulussaan. Yhä edelleen tarttuu sen piikkipyöriin lukemattomia uhreja ja vielä vain pitää paikkansa runoilijan "Daniel Hjort" loppunäytelmän viime säkeistössä lausuma ajatus: Oi kuinka paljon verta eikö vaadi jokainen askel, jonka ihmiskunta astuu eteenpäin.

Siinä marttyyrien veripunaisessa seppeleessä, joka tällä kertaa punotaan ja joka kerran tulee kunniaan nostettavaksi työtätekevien valtakunnassa, siihen on sinne tänne siroiteltu kukkia, joittenka hohde jalokivien lailla loistaa kirkkaammin eikä koskaan tule häviämään. Eräs sellainen kohde on Suomen työväen esitaistelijan Yrjö Mäkelinin muisto. Miehen, joka omin voimin noustuaan henkisen taidon ja tiedon kukkuloille, uhrasi kaikkensa oman luokkansa hyväksi.

Toverit! Emme kyynelin eikä surumielin vietä kaatuneen toveriemme muistoa, vaan päättävinä ja tarmokkaina, varmoina omasta voitostamme ja köyhälistön suuresta tulevaisuudesta, laskemme lippumme hänen hautansa ääressä lupauksena rohkeasti kulkea eteenpäin vaaraa säikkymättä ja tieltä poikkeamatta.

Eri paikkakunnilta

KIRKLAND LAKE, ONT.

Muutama sana täältä kultakylästä. Meillä on ollut tänä syksynä kova kiire, nimittäin osaston asioissa. Sillä olemme rakentaneet haaliimme lisää näyttämön, ja onkin se koko tilava, että sopii siellä nyt esittämään vaikka suuremipiakin kappaleita.

Viime sunnuntaina esitettiin vain niinkuin maistimiksi "Kilpakosijat" ja muutakin ohjelmaa oli kertynyt, että ilta muodostui hauskaksi. Näyttämöllä toimiminen on vielä melkein mahdotonta, kun ei ole kulisseja. Se kirottu raha, kun tuppaa toisinaan loppumaan. Seinien rakentaminen kun ensin maksoi siinä tuhannen dollaria ja kassassa ei ollut juuri mitään kun alettiin. Eteenpäin vaan on menty pienistä vaikeuksista huolimatta. Eihän meillä koskaan ole myötätuulta niin kauan kuin omistava luokka on vastassamme. Mutta vastuksen meidän täytyy voittaa, kun tiivistämme joukkomme. Jokainen työhön ja toimintaan, niin asiamme onnistuu. Silloin emmehän me työläiset ole oppineet suurilla kassoilla rakentamaan joukkotoiminnassa, sen paremmin kuin yksilöinäkään.

Juoppous täällä näkyy olevan hyvässä vauhdissa suomalaisten keskuudessa. Ja se vanhanmaan suojeluskuntaista opittu paha pulpahtaa esiin siinä, että työläisten iltamia ja toimintaa on häirittävä niin paljon, kuin mahdollista ja silloinhan se käy hyvin päinsä, kun on pikku humalassa. Niin tulee suoritettua kaksi asiaa, työläisten toiminta häirittyä ja näytettyä, että ollaan päissään. Eikös olekin hyvin tehty täällä vieraalla maalla. Eikö olisi syytä panna osaston aikasemmin tehty päätös käytäntöön. Se oli, että "joille täytyy hakea poliisi haalille, niin niiden on myös häiriönteosta vastattava oikeudessa." — Yksi joukosta.

Harmillinen käännösvirhe

Teoksessa **"Neuvosto-Venäjä"** on sivulla 42 otsikossa **"Äänioikeus"**-nimisen luvun alla lause: "Teoreettisesti on äänioikeus rajotettu vain työtätekeviin, joka seikka sulkee äänioikeutettujen piiristä pois sotilaat ja kodissa työskentelevät naiset". — Tähän on suomentajan kiireen ja — myönnettäköön suoraan — huolimattomuuden vuoksi tullut virhe. Lauseen olisi pitänyt kuulua: "Teoreettisesti on äänioikeus rajotettu niihin, jotka tekevät työtä, mikä käsittää myöskin sotilaat ja kodissa työskentelevät naiset." Tämän korjauksen tehköön jokainen kirjaansa. Suomentaja.

Jutustelua

Tämä asia, josta meinaan nyt jutustella, on itseasiassa jo vanha asia, joten se vanhuutensa puolesta on jäänyt jo unohduksiin.

Mutta penkovathan ne "kirjailijat" esille vanhempiakin tapahtumia. Ja tämä "jutustelu" kohdistuu "Titanic"-laivan hukkumiseen. Vanha asia, vaan siinä on paljastunut, aivan sattumalta, mielenkiintoinen tapahtuma, joka tuskin vanhenee —?

Olin tekemässä "hauskliininkiä" eräässä herrasväessä ja otin onkeeni seuraavaa: New Yorkista oli tullut miljuneerirouva vieraisille — juuri pahimmalla aikaa, kun tehtiin syyssiivousta talossa, vaan ne vieraatkin tulevat milloin sattuu. — No niin. Rouvat rupattelivat vierashuoneessa kaikenlaista, kun minä puhdistin käytävää. Tuo vieras rouva oli menettänyt miehensä laivan hukkuessa. Ja muisteli hän vielä värisevällä äänellä, entistä miestään. Hänellä kyllä oli uusi ukko, mutta se ei ollut oikein rouvan "mieluinen" — kuten tavallista — on se "entinen" aina "parempi" uutta. — Rouva poloinen päivitteli sitä, ettei tämä nykyinen ukko olisi antanut "paapata" hiuksia muodin mukaan, joka onkin kyllä hirveää saituruutta eukkoansa kohtaan. Vaan hän keksi (Eevan sukupuolelle ominaista), viekkauden ja alkoi valitella, miten "tukka lähtee". Ellei sitä "keritse" aikanaan, niin tulee minusta ennen pitkää paljaspää. — Surkeata! Tähän oli ukko näsäviisaasti vastannut, että: On se muoti sentään eri myrkkyä, kun panee karvatkin lähtemään, niin että "keritsehän" sitte. — Muuta "lupaa" en enää odottanut. — Sitten kun tulin parturista letti kourassa, oli ukkoni aivan kauhistuksesta haljeta! Vaan kun uhkasin hakea avioeron, niin se auttoi. Ja ukko talttui kuin lammas.

Mutta eihän minulla ollut aikomus takertua tähän muotikysymykseen, vaan johonkin muuhun asiaan. — Ja minä sysäsin käytävän lattiaa niin, että hiki hatustani tippui. — Rouvat olivat hetken ääneti ja nauttivat virvokkeita, joita sisäpiika juurii tarjoili. Sitten alkoi rouva muistella tapahtumia aivan yksityiskohtiaan myöten siitä laivan hukkumisesta. Ja mainitsi, miten uskalias kamarineiti hänellä oli matkassaan, laivassa. Nyt kun asia kääntyi siihen, niin terotin korviani ja panin ne aivan oven rakoon, kuullakseni mitä sitten tapahtui. (Paha kyllä, että se uteliaisuus istuu niin lujaa kiinni ihmisessä, eikö totta?)

"Jumala pelasti" meidät aivan ihmeellisellä tavalla hukkumasta, arveli rouva. Meidät saatettiin, meidät paremmat ihmiset, etupäässä naiset, pelastusvenheisiin. Ja kamarineitini palveli minua uskollisesti aivan viimeiseen asti. Hän kantoi pienen, hopeaisen arkun, joka sisälsi kalleuteni, laivasta venheeseen ja palasi takasin, hakemaan "lemmitkiäni", pientä sylikoiraani ja saattoi sen turvallisesti minun syliini. Laiva kallisteli hirveästi. Hätähuudot laivassa halkoivat ilmaa. Ja kamarineitini olisi halunnut jäädä pelastusvenheeseen. Mutta minä kielsin, sanomalla, että "parempia ihmisiä" on pelastettava venheeseen niin monta kuin on mahdollista. Ja tyttö totteli nöyrästi ("puur Mary", huokasi rouva), kääntyen takasin ja syöksyi mereen, aivan "vapaasta tahdostaan" — ja hukkui. Mieheni hukkui myös. Mutta "onneksi", löydettiin hänen ruumiinsa ja tuotiin haudattavaksi siunattuun maahan. Minun pikku "poppeni" sai kylmää ja kuoli New Yorkiin päästyämme. — se "lepää" sievässä metalliarkussaan. Ja on se haudattuna ihanaan puistoomme. Ja olen teettänyt marmoripatsaan koristamaan "lemmikkini" hautakumpua. — Tähän lopetti miljuneerirouva tuon dramaattisen kertomuksensa, pyyhkien keveästi silmänurkkiaan. Ja minä aloin taas puhdistustyöni, ajatellen sitä ihmisten suurta eroavaisuutta, rikkaan ja köyhän välillä. — A. R.

MOOSEKSEN KIVITAULUT SELITETTY

Berliini. — Mynsterin yliopiston professori Grimme, Saksassa, väittää voivansa selittää Mooseksen laintaulut, jotka ovat löydetyt Sinain vuorelta noin 20 vuotta sitten. Mainittu muinaiskielten tutkija ja vanhan hebreankielen tuntija kertoo juutalaisten laintaulujen olevan kirjotetut 1479 ennen Kristusta. Englantilaiset muinaistutkijat löysivät Mooseksen kivitaulut, joita Grimme on pitkät ajat tutkinut. Luultavasti uusi tutkimusretkikunta järjestetään Sinain vuorten alueille englantilaisten ja saksalaisten yhteistoimin. Näissä tauluissa väittää Grimme olevan kiitoslauseen silloiselle Egyptin kuningattarelle Hiachesputille, joka pelasti hänet kaislakopasta Niilistä. Grimmen selostuksen mukaan kivitauluissa luetaan sanat: "Minä Manasse (Moses) vuoristopäällikkö ja korkea temppelin pappi, kiitän faarao Hiacheputia pelastamisestaan minut Niilin virrasta ja minun korottamisestani."

Nämä kivitaulut, joissa yhdessä Mooses kiittää pelastajaansa, löysi englantilainen tutkija Flinders Petrie vuonna 1905 Sinain vuorelta.

Merkillisin seikka näissä tauluissa tiedemiesten lausunnon mukaan on se, että silloisessa kirjotuksessa oli jo järjestettynä täydelliset aakkoset, joissa oli 22 kirjainta. Taulujen kirjotukset olivat aivan tutkimatta vuoteen 1916, jolloin englantilainen tieteilijä Alan Gardner muodosti varman perustan muinaisen hebreankielen tutkimukselle. Grimme jatkoi tutkimuksia, kunnes onnistui lukemaan Mooseksen kirjotuksia.

SUURI MAA-ALUE ALASKAN JA POHJOISNAVAN VÄLILLÄ

Washington, D. C. — Luutnantti-komentaja Richard E. Byrd, MacMillanin retkikunnan mukana olleiden lentäjien komentaja, on vakuutettu, että kartoittamattomalla alueella pohjoisnavan ja Alaskan välillä, on olemassa suuri maa-alue, jossa ihminen ei ole koskaan käynyt. Byrd arvelee, että jos hän äskeisellä matkallaan pohjoisessa olisi voinut kohota 7,000 jalan korkeuteen Cape Thomas Hubbardin kohdalla, olisi hän voinut ilman ollessa selkeänä nähdä tämän tuntemattoman maan.

Luutnantti Byrd on sitä mieltä, että hyvän sään vallitessa lentomatka tuntemattomalle mantereelle ja pohjoisnavalle, joka on sitä lähellä, ei ole vaikea. Hän sanoo Amundsenin olevan oikeassa sen suhteen, että pitää Huippuvuoria lentomatkojensa lähtökohtana, sillä sieltä on edullisin lentää navalle.

SUURET TULOT PALLOPELISTÄ

Pittsburgh, Pa. — Äskettäin kilpailivat tämän kaupungin ja Washingtonin pesäpallojoukkueet maailmanmestaruudesta täällä. Kilpailussa oli seitsemän peliä, joita kävi katsomassa 282,830 ihmistä. Tämä joukko maksoi sisäänpääsymaksuina yhteensä $1,182,854, josta summasta Pittsburghin pelaajille, jotka voittivat sarjan, maksettiin $142,650 ja Washingtonin pelaajille $95,100. Pesäpallokomissionille meni $177,420 ja $166,445 luovutettiin kilpaileville palloklubeille ja yhtä suuri summa kummallekin pesäpalloliitolle, johon nämä klubit kukin kuuluvat.

NUORUUDEN ROHKEUTTA

Nuorukainen pyysi äidiltään lupaa mennä tanssiaisiin. Äiti sanoi, että tanssisali ei ole sopiva paikka nuorille pojille.

— Etkö sinä ja isä käyneet tanssiaisissa kun olitte nuoria?

— Kyllä, mutta me näimme, miten mieletöntä se on, sanoi äiti.

— Mutta, rakas äiti, huudahti poika, minäkin haluan nähdä, miten mieletöntä se on!

EI PUKU MIESTÄ TEE.

Verokarhu: "Onko herranne kotona?"

Palvelijatar (jyrkästi): "Ei ole."

Verokarhu (epäluuloisesti): "Mutta hänen hattunsa riippuu naulassa."

Palvelijatar: "Mitä se tähän kuuluu? Puutarhassa riippuu pyykkinarussa minun pukuni, enkä minä kuitenkaan ole siellä."

Työläisen Taskukalenteri

vuodelle 1926 on nyt valmis. — Tilaukset täytetään viipymättä sitä mukaa kuin ne saapuvat Vapauden konttoriin. Hinta 30c. Kiirehtikää, että saadaan tämä Kalenteri pois toisten joulukjulkaisujen tieltä.

VAPAUS, Box 69. SUDBURY, Ontario.

LIIKKEENHOITAJAN OSASTO

Kiertäväksi asiamieheksi

Pohjois-Ontarioon on Vapauden johtokunta valinnut neljästä hakijasta tov. DAVID HELININ, joka alkaa matkansa marraskuun 10 p. seutuvilla. Matkan lähempi järjestely toimitetaan tuonnempana.

VAPAUDEN KONTTORI.

RAHAA JOULUKSI

SUOMEEN

Vapaus ei kiihota ketään lähettämään rahaa Suomeen, mutta jos sitä kerran lähetetään, niin onhan johdonmukaista tehdä lähetykset oman liikkeensä välityksellä.

LÄHETYSKULUT:

40c lähetyksistä alle $30.00 50c, lähetyksistä $30—$59.99 asti, 75c lähetyksistä $60—$99.99 ja $1.00 kaikilta $100.00 taikka sitä suuremmilta lähetyksiltä.

Sähkösanomalähetyksille on kulut $3.50. Torontossa ottaa rahavälityksiä vastaan A. Hautamäki, 957 Broadview Ave.

Sudburyssa ja ympäristöllä asuvat voivat käydä Vapauden konttorissa tiedustamassa erikoiskurssia.

KURSSI ON NYT SUOMEN M:KKAA

39.10

Canadan Dollarista

KAIKKI SÄHKÖLÄHETYKSET tehdään suoraan Sudburysta Helsinkiin samana päivänä kuin saapuvat Vapauden konttoriin.

LAIVAPILETTEJÄ MYYDÄÄN. TIEDUSTAKAA PILETTIASIOITA

TEHKÄÄ LÄHETYKSET OSOTTEELLA

VAPAUS

P. O. Box 69 Sudbury, Ontario

Joulu onnitteluja Suomen toverilehtiin

Vapaus ottaa tänä, kuten edellisinäkin vuosina, välittääkseen joulu- ja uudenvuoden onnentoivotuksia Suomen puoluelehdille. Hinta on tänä vuotena niin yksityisiltä kuin perheellisiltäkin 25c. Onnitteluja voidaan kerätä tavalliselle valkealle paperille, mutta jokaista eri lehteä varten on nimet ehdottomasti kirjotettava eri paperille. Pos ei tätä menettelyä seurata, emme voi taata etteikö erhetyksiä tule. Nimet pitää olla Vapauden konttorissa marraskuun 10 p. mennessä. Sen jälestä ei niitä enää oteta vastaan.

Toverillisesti

VAPAUDEN KONTTORI

Box 69, SUDBURY, ONT.

Eri paikkakuntain ilmotuksia

Ilmoitushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samallaisena, 2 senttiä sana ja niiltä, joiden ilmotus on jatkuvasti samallaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50c ja seisovista 25c kerralta.

SUDBURYN ILMOITUKSIA

Räätäliliikkeeni on nyt 19 Lisgar St., seuraavassa talossa entisestä paikastani ja otan vastaan kaikenlaista räätälintyötä. Telefooni 1767.
H. Kauhanen.

Annan hoitoa tohtori H. Koljosen fysikaalisella laitoksella Lisgar St., Sudbury Drug Storen vieressä. **K. A. Leino,** hieroja ja sairasvoimistelija.

Vaimoni kuoleman vuoksi myyn huutokaupalla kaikki irtaimistoni maalla Forbeksessa, marrask. 14 päivänä 1925, m. m. 2 pian poikivaa lehmää y.m.
Aug. Matson.

PORT ARTHUR, ONT.

Aarnion lihakauppa 319 Bay St. saatavana lihaa ja muuta ruokatavaraa päivän halvimmilla hinnoilla. Puhelin 1724 N. **J. Aarnio.**

Kelloseppä. Kaikkia kello- ja kultasepän alaan kuuluvaa työtä otan tehdäkseni. Myöskin uusia kelloja myytävänä. **I. S. Salo,** 192 South Algoma St., Port Arthur.

Palloruumassa 318 Bay St., on tupakkaa ja virvoitusjuomia.
Alex Mäki.

Autonajuri Hj. Saari tavattavissa päivisin ja öin. Asunto 94 Ontario St., Port Arthur, Puhelin 2779 N.

FORT WILLIAM, ONT.

C. A. Stenback, välittää ostajille ensiluokan lihaa, palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

Tilatkaa pukunne Matti Maineelta 631 Simpson St. Puhelin 1185 S.

SOO, ONT.

Hinsperger Harness Companylta saatte kirstunne, blankettinne ja valjaanne. Hinnat ovat oikeat.

TIMMINS, ONT.

Räätälin liikkeessämme tehdään kaikkea alaan kuuluvaa työtä hyvin ja huokealla.
Erikson & Niemonen.
58—4th Ave.

Teen parturityöalaan kuuluvaa työtä palloruumassa 46—4th Ave.
J. Oksanen.

Suoritan kaikkea räätälin työalaan kuuluvaa työtä liikkeessäni 66—5th Ave. **D. Manninen.**

Simms Hooker & Drew, vakuutuksia ja kiinteimistöä. Dominion Bank Building, Timmins, Ont. — Morketteja, Lainoja, Bondeja ja Vakuutuksia.

F. M. Burke Limited. Apteekkari ja rihkamakauppias, Pine St., lähellä postikonttoria. Tuokaa lääkemääräykset meille täytettäväksi, asiantuntevat apteekkarit tarkastavat ne huolellisesti.

VANCOUVER, B. C.

Hotel Vejle John Klemola, omistaja. Huoneita saatavana $3.00 ylös viikottain. Höyrylämmitys, kuuma- ja kylmävesi jokaisessa huoneessa. Nostohissi. Puhelin: Seymor 7714. — 237 Hastings St., E., Vancouver, B. C., Canada.

TORONTO, ONT.

Kätilö ja hieroja Ida Rantala. 422 A. Spadina Ave., Trinity 8723. Toronto, Ont.

Otan vastaan kaikkea pesuun ja silitysalaan kuuluvaa työtä ja karteenien pinnausta. Ida Partti, 322 Richmond St., W. Toronto.

Suomen Konsuliviraston

osoite Canadassa on

CONSULATE OF FINLAND,

518 St. Catharine St., W. Montreal.

Tämän lisäksi on varakonsulinvirastoja: Port Arthurissa (188 Lorne St.), Vancouverissa (551 Howe St., Torontossa (319 Bay St.) ja Quebecissa, Que., (C. P. R. Steamship Ass. Agene).

Passiasioissa on käytännöllisintä kääntyä suoraan Montrealin konsulinviraston puoleen tai Port Arthurin varakonsulinvirastoon.

UUDISTAKAA TILAUKSENNE!

Sudbury-ympäristö

Puoluecosaston johtokunnan kokous pidetään sunnuntaina kello yksi päivällä.

Viimeinen varotus sudburylaisille, että tietävät ottaa osaa ilon ja humun sekaisiin illatsuihin. Ne alkavat tänä (lauantai-)iltana Liberty-haalilla halloween-tansseilla ja monen muun, ennemmin mainitun hulinan kanssa. Samaa riemua jatkuu vielä sunnuntai-illalla, jolloin muun arvokkaan ohjelman lisäksi näytelmäseura esittää kauniin yksinäytöksisen laulunäytelmän "Sulhasen luona". Painakaapa nyt nämä tilaisuudet mieleenne, sillä enempää ei tulla ketään muistuttamaan näistä tilaisuuksista.
Jyrykomitea.

Puolueen edustajakokousasioita selostaa toveri Sula sunnuntaina osaston kokouksen yhteydessä. Kokous alkaa kello 2 ip. Kehotamme kaikkia tovereita saapumaan kokoukseen, saadakseen mahdollisimman tarkan selon puoluekokouksen päätöksistä.

Ompeluseuran kokous pidetään Liberty-haalilla ensi maanantai-iltana, alkaen klo puoli yhdeksän. Kaikki entiset jäsenet paikalle. Uudet ovat myös tervetulleita.

K. K. K. Sudburyssakin. Täällä on käynnissä ryntäys Ku Klux Klan-järjestön osaston perustamiseksi tähän kauppalaan. Tarkotuksena olisi saada 200 jäsentä.

Täkäläinen konservatiivinen lehti kertoessaan asiasta selittää, että kysymyksessä on puhtaasti canadalainen liike, joka ei ole yhteydessä yhdysvaltalaisen K. K. K. järjestön kera. Ja että canadalaisen liikkeen tarkotuksena ei muka olisi harjottaa laittomia tekoja toiminnassaan, kuten rajan eteläpuolella on tapahtunut. Täkäläiset klanit ovat pitäneet jo pari kokoustakin m. m. Orange-haalilla.

Tällainen klani-liike näyttää saavan melkoista jalansijaa Pohjois-Ontariossa, sillä Timminsissä kerrotaan olevan 300 jäsentä käsittävän klaniyhdistyksen, joka on jo polttanut hehkuvan ristinsä, joka on merkkinä klanien toiminnan alkamisesta paikkakunnalla.

Tuollaisen järjestön eteneminen tällekin paikkakunnalle merkitsee vain taantumuksen voimistumista. Sillä niiden toiminta tähtää rotu- ja uskonriitoihin ja toimintaan järjestynyttä työväestöä vastaan.

Tyhjä vatsa on rikos. Täkäläisessä poliisioikeudessa oli taasen viime tiistaina esillä juttu 40 sentin aterian maksamatta jättämisestä. Arthur Roy niminen mies oli ollut heikossa tilassa ja ilman rahaa. Ja kaiken lisäksi oli hänellä nälkä. Oli jättänyt ateriansa maksamatta Lee Bing nimiselle kiinalaiselle ravintoloitsijalle. Onneton mies tuomittiin kolmeksi vuodeksi Burwashin vankileirille.

YLEISIÄ UUTISIA

Liberaalit kosiskelevat Eng. Työväenpuoluetta

Lontoo. — Senjälkeen kun Työväenpuolue Liverpoolin konferenssissaan laati surullisen kuuluisan kommunistisäädöksensä, ovat liberaalit alkaneet entistä selvemmin osottamaan kuinka luonnollista on Työväenpuolueen ja liberaalipuolueen yhdistyminen.

Maanantaina täällä pidetyssä liberaalien kokouksessa, jossa puheenjohtajina toimivat jaarlit Oxford ja Asquith, esitettiin virallisesti noitten puolueitten yhteistoiminta. Yhteistoiminnasta puhuessaan mainitsi prof. Gilbert Murray, että Työväenpuolueen jäsenten sosialistiset taipumukset huolettavat häntä hyvin vähän, koska yhteiskunnan kehittyessä täytyy myös valtiollisen toiminnan lisääntyä.

Parhaana mahdollisena hallituksena pitikin prof. Murray liberaalista hallitusta, jossa mukana olisi huomattava määrä työväenmiehiä, tai sitten Työväenpuolueen hallitusta, jossa täytteenä olisi liberaaleja.

Tähän mennessä eivät Työväenpuolueen kommunisteja vihaavat kellokkaat ole asiasta antaneet virallista lausuntoaan, mutta todennäköistä on, että heille herrasseura kelpaa.

Kyynelkaasua radikaaleille

Washington, D. C. — Hallituksen kemiallisen osaston johtaja, kenraali Amos Fries, selittää avoimesti, että otettakoon poliisilaitoksissa, sheriffien keskuudessa ja kansalliskaartien joukossa käytäntöön kyynelkaas niin joukkoliikehtiminen ei ole vaaraksi Yhdysvalloille koskaan.

Kymmenen vuoden kuluttua selitti hän kaikissa poliisilaitoksissa olevan kyynelkaasun käytännössä. Fries puolustaa sen inhimillisyyttä, koska se ei vie ihmisiltä henkeä. Hän ennustaa, kuinka kommunistit jonakin tulevana päivänä nousevat ja koettavat täällä perustaa väkivalloin samanlaisen hallituksen kuin Venäjälläkin on vallalla ja silloin on kyynelkaasun käyttö välttämätöntä.

"Sata paunaa kyynel- ja ärsytyskaasua olisi ollut riittävä tukahuttamaan ilman murhia Herrinin kahakat", lausui hän. Mutta ei lisää, että olisiko silloinkin pitänyt olla kyynelkaasua, kun Frank Little murhattiin ja i.w.w:läisten päämajaan hyökättiin Centraliassa, sekä monissa muissa tapauksissa joissa väkivaltaisuuksia on harjotettu työläisiä vastaan.

Balkanin kahakat

Ateena. — Kansainliiton antaman määräyksen mukaan on Kreikka antanut sotajoukoilleen tiukan määräyksen poistua heti Bulgarian alueelta. Demirkapoussa sijaitseva kreikkalaisten rajavartiosto on taasen asetettu paikalleen, sisältyen se siihen sopimukseen, jonka kreikkalaiset tekivät bulgarialaisten kanssa tiistaina. Rumanian toimiessa välittäjänä.

Kreikkalaiset järjestivät asiat siten, että Bulgarian esikunnasta valittiin yksi upseeri, ja samaten Kreikan esikunnasta yksi upseeri huolehtimaan siitä, että rajavartiot Demirkapoussa tulevat asetetuiksi entisille paikoilleen. Rajavartioitten paikoilleen asettaminen toteutettiin suunnitelmien mukaan.

Senjälkeen ei enää pitänyt olla mitään vaikeuksia kreikkalaisten sotajoukkojen poistumiselle Bulgarian alueelta. Myöhemmin tulleet tiedot kuitenkin toteavat, että yhteenottoja kreikkalaisten ja bulgarialaisten kesken olisi tapahtunut vielä keskiviikkonakin.

Yksi uranuurtajista

Llanelly, Wales. — (FP) "Eikö vanha Tomi olekaan tänään työssä", sanoi muuan työttömänä oleva nuorempi mies, kun Tom Morris saapui Llanellyssa sijaitsevaan Britannian Työväenpuolueen toimistoon.

"En ole", myönsi vanha Tomi, osottaen keuhkoihinsa. "Vanhat palkeet eivät enää ole oikeassa kunnossa. Kun mies on viisikymmentä vuotta työskennellyt peltitehtaassa, ei hänestä senjälkeen ole juuri mihinkään. Minä olen nykyään 67-vuotias, ja tehtaassa ryhdyin työhön ollessani vielä poikanen."

Tomi naursa virnisti.

"Olisittepa vain nähnyt pomon, kun minä menin hänen luokseen. 'Viisikymmentä vuotta olen minä tehnyt työtä tehtaassa', sanoin minä. 'Viisikymmentä vuotta olen raatanut sinun tehtaassasi — ja nyt olen minä liian vanha työskentelemään edelleen.' 'Ja mitä sinä sitten oikeastaan haluat', sanoi hän. 'Minä haluan keveämmän työn', sanoin minä. 'Etkö pidä sitä kohtuullisena?' — 'Kohtuullisena', sanoi hän. 'Minulla ei ole minkäänlaisia velvollisuuksia sinuun nähden. Enkö minä ole maksanut sinulle palkkaasi kaikelta ajalta?' — 'Ja enkö minä ole uhrannut elämääni sinun työhösi?' kysyin minä, mutta hänellä ei ollut mitään siihen sanottavana.

"Onpa sinä todellakin järjestelmä", sanoi Tomi kääntyen meidän puoleemme, "ottaa viisikymmentä vuotta miehen elämästä, eikä jätä hänelle mitään, ei edes toimeentuloa ja asuntopaikkaa. Ja sitten he puhuvat maasta, jossa sankarien kelpaa asustaa! Minun osakseni ei ole tullut mitään muuta kun sen verran, kuin on ikkunalla olevassa kukka-astiassani.

"Yhdessä suhteessa minä kuitenkin olen tyytyväinen. Minua ei ole koskaan pystytty narraamaan. Minä olen aina selostanut heille, minkälainen on nykyinen järjestelmä. Niistä ajoista saakka, jolloin me pidimme uniomme ensimäisen kokouksen pimeässä huoneessa, salaisesti, pienen kynttilävalon ympärillä, olen minä kaiken aikaa ollut aseistettuna. Tuhansia ja tuhansia sanomalehtiä ja lentolehtisiä olen minä pistänyt työtovereiden taskuihin. Nyt alkaa siitä olla seuraukset huomattavissamme."

Viisikymmenvuotisen raatamisensa köyristämänä ja kierryttämänä on hän saarnaamansa opin elävä ruumiillistuma. "Yksi uranuurtajista", kuten häntä yleensä nimitetään. Edelleenkin uurtaa Tom Morris uraa uudelle yhteiskuntajärjestelmälle. — Scott Nearing.

Naisten on järjestäydyttävä, jos tahtovat parempia elinehtoja

Kirj. Rebecca Buhay.

Tietävätkö kaikki Canadan työläisnaiset, minkälainen lakien ja tilanteiden alaisina heidän on elettävä ja tehtävä työtä? Jokaisessa kapitalistisessa maassa ovat olosuhteet työläisnaisille huonot, mutta tuskinpa ovat ne missään huonommat kuin Canadassa. Tiedättekö, että 22 prosenttia kaikista teollisuudessa työskentelevistä työläisistä on naisia? V. 1916 julkaisi tilastotietojen virasto seuraavat numerot: Niistä 514,830 työläisestä, jotka työskentelivät 21,306 teollisuuslaitoksessa, 94,150 oli naisia. Tämän lisäksi oli paljo palkan edestä työskenteleviä palvelijoita sekä maanviljelystyöläisiä, niin että edellämainittuna vuotena oli työtätekevien naisten lukumäärä 462,-220, eli 18 prosenttia kaikista työläisistä. Nykyään nousee niiden lukumäärä 22 prosenttiin.

Tämä lukumäärä on tietenkin erilainen eri maakuntiin nähden. Quebecissa on teollisuustöissä olevia 30 prosenttia koko maakunnan asukasluvusta. Tämä pääasiassa senvuoksi, että Quebec on kutomateollisuuden keskus.

Samalla ovat naisten palkat halvimmat Quebecissa. V. 1919 oli miesten keskimääräinen viikkopalkka Quebecissa keskimäärin $16.40, mutta silloin oli n.k. "hyvä aika" ja keskimääräisen palkan suunta on alentunut sen jälkeen. Naisten keskimääräinen palkan parhaimmassa tapauksessa, voidaan sanoa olevan $9.00 viikko, vaikka tarkkoja tilastotietoja ei ole olemassa. Tiedämme varmuudella sanoa, että Woolworthin sekä joissakin osastokaupoissa maksetaan tytöille 5 ja 6 dollaria viikossa. Tietenkin on tyttöjen keskimääräinen palkka hieman korkeampi muissa maakunnissa.

Mutta huolimatta näistä kammottavista tosiasioista, on vain yksi prosentti kaikista työtätekevistä naisista järjestäytynyt. Tästä suureksi osaksi johtuukin, että olosuhteet ovat niin surkuteltavat.

Työpäivän pituus Canadassa

Useissa maissa, joissa poliittiset sekä taloudelliset järjestöt ovat voimakkaat, on 8-tuntinen päivä tavallinen. Mutta Canadassa vain Albertassa, British Columbiassa ja Saskatchewanissa on voimassa 48-tuntinen työviikko (ainakin paperilla). Manitobassa on työviikko 58-tuntinen, Ontariossa, Quebecissa ja New Brunswickissa 60-tuntinen, ja Nova Scotiassa 72-tuntinen. Mutta siellä missä uniot ovat voimakkaat, ovat isännät pakotettuja muuttamaan näitä virallisia numeroita.

Alinpalkkalait

Kaikilla maakunnilla, lukuunottamatta Prince Edward Islandia ja New Bruncwickia, pitäisi olla selaiset lait voimassa. Nämä lait ovat toinen toistaan mitättömämpiä, mutta Quebecissa ei sellaista ole pantu täytäntöön.

Äitiyssuojelus on melkein tuntematon asia Canadassa, vaikka British Columbian ja Saskatchewanin lakikirjoissa on joitakin epämääräisiä tätä asiaa koskevia pykäliä.

Äitien eläkkeitä ei tiedetä enempää kuin, että British Columbia, Alberta, Saskatchewan, Manitoba ja Ontario antavat jonkinlaista avustusta leskille ja niille naisille, joiden miehet ovat joutuneet työkyvyttömiksi. Mutta tässäkin suhteessa on Quebecin maakunta kokonaan sivussa. On tärkeää muistaa, että Canadassa v. 1922 kuoli 1,248 naista synnytykseen, joka on enemmän kuin yksi äitiä jokaista tuhatta lasta kohden. Tämä kuolevaisuus on kaksi kertaa niin suuri kuin Englannissa ja Walesissa.

Naisten on liityttävä unioihin ja taisteltava 44-tuntisen viikon puolesta sekä saadakseen samallaisen palkan kuin miehet samallaisesta työstä. Edellä esitetyt naisten olosuhteet pitäisi saada jokaisen ajattelemaan. Vain järjestäytymisen kautta voidaan epäkohtia poistaa. Meidän on saatava naiset unioihin. Tiedämme, että sellaisena kuin uniot nykyään ovat, eivät ne innosta naisia niihin liittymään, vaan levitetään sellaista ideologiaa, että naiset vievät leivän miesten suusta ja senvuoksi naiset ovat tuotantoelämästä saatava pois, — ei — osaa palkan alentamistasoa. Naisten on liityttävä unioihin, taistellakseen kaikkien heille kuuluvien oikeuksien puolesta.

Mutta toiminta unioissa ei riitä, ja naisten on liityttävä Työväenpuolueeseen sekä Kommunistipuolueeseen, joka pitää kapitalismia syynä naisten orjuuteen. Unio- sekä puoluetoiminnan kautta voivat naiset vaatia seuraavia: **kunnollista alinpalkkaa, äitien eläkettä, äitiyssuojelusta, työttömyysvakuutusta, lapsityön poistamista,** j.n.e. Nämä vaatimukset yksistään eivät tuo kaikkea mitä tarvitaan, meidän täytyy käsittää, että isännät ja isäntäin valtiot eivät anna meille mitään pelkällä vaatimisella. Pienimmänkin vaatimuksen puolesta on taisteltava ja samalla, kun taistelemme vaatimuksiemme puolesta, on myös käsitettävä, että vain poistamalla kapitalismi voidaan saada aikaan pysyviä parannuksia.

Suom. —i —i.

Kunnolliset pojat lähellä ja kaukana!

Täällä olisi yksi iloinen tyttö, joka haluaisi päästä kirjeenvaihtoon yhtä iloisten poikien kanssa. Osoite olisi näin, että kirjeet tulisivat tänne päin.

Miss Ola Dale,
Postal Station "A", Box 63,
Montreal, Que.

UUTTA INTOA VÄSYNEILLE, HEIKOILLE JA HERMOSTUNEILLE IHMISILLE

Nuga-Tone tekee tehtävänsä ja tekee sen nopeasti.

Nuga-Tone antaa uutta intoa, virkistystä ja voimakkuutta väsyneille ja heikoille hermoille ja lihaksille. Se antaa rikasta punaista verta, voimakkaita hermoja sekä lisää ihmeellisesti niiden toimintaa ja voimakkuutta. Se antaa virkistävän unen, hyvän ruokahalun ja ruuansulatuksen, se järjestää vatsan ja suoliston toimintaa sekä antaa työkyvyn ja innostuksen. Sinä et voi hävitä mitään. Se ei maksa sinulle mitään, jos sinä et sattuisi olemaan tyytyväinen sen tuloksiin. Se on mieluista ottaa ja sinä alat tuntea itsesi terveemmältä aivan pian. Jos lääkärisi ei ole sinulle sitä vielä määrännyt, niin mene jo tänään apteekkiin ja hanki pullollinen Nuga-Tonea. Älä osta mitään väärennettyä. Ota sitä ainoastaan muutaman päivän, ja jos et tunne itseäsi terveemmältä ja paremman näköiseltä, niin palauta loppulääke ja saat rahasi takaisin. Nuga-Tonen valmistajat vaativat kaikkia apteekkeja takaamaan sen tai palauttamaan rahanne, jos et sattuisi olemaan tyytyväinen sen tuloksiin. Suositeltu ja taattu sekä myytävänä kaikissa apteekeissa.

RUOKAA JA KAHVIA
Elgin Lunch
12 Elgin St., Sudbury Ont.
Autonajuri samassa paikassa.
Phone 1396. **J. Reipas**

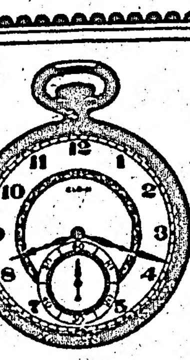

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
9 Durham St.
Sudbury, Ont.
—Box 1873—

Nälkäiset
ruokailkaa työläisten kontrolleeraamassa TARMOSSA.
— 25c ateria. —
316 Bay St., Port Arthur, Ont.

"Johtava Juvelikauppa Pohjois-Ontariossa"
A. T. POMMIER
New Empire Teatteri Bldg.
Box 674 Timmins, Ont.

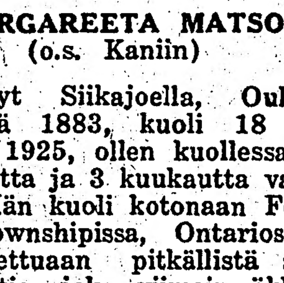

Täten ilmotan että elämän toverini ja hellä lasten äiti

MARGAREETA MATSON
(o.s. Kaniin)

syntynyt Siikajoella, Oulun läänissä 1883, kuoli 18 p. syysk. 1925, ollen kuollessaan 42 vuotta ja 3 kuukautta vanha. Hän kuoli kotonaan Forbes townshipissa, Ontariossa, sairastettuaan pitkällistä sydäntautia, joka viimein äkkiä lopeti elämänsä, ollessaan kahvikermaa noutamassa ulkoa, jonne hän vaipui kuolleena maahan. Suremaan jäin minä, hänen miehensä ja kolme poikaa, joista vanhin vasta 9 vuoden vanha.

August Matson ja lapset.

Vainaja saatettiin viimeiseen lepopaikkaansa 22 p. syysk. laajan tuttavapiirin saattaessa ja laskiessa paljon seppeleitä vainajan haudalle.

Tahdon lausua sydämelliset kiitokset kaikille tuttaville, joka olivat saattamassa vainajaa viimeiseen lepoonsa.

August Matson,
Box 7, Kaministikwia, Ont.

WALKO TÄHDEN LINJALLA ON YLI 100 KONTTORIA EUROOPASSA

ja tämä vaikuttaa että voitte luottamuksella tuottaa sukulaisenne ja tuttavanne tällä linjalla Canadaan. Me emme ainoastaan auta hankkimaan ja saamaan pääsylupaa mutta me autamme passien ja viseerauksien hankkimisessa, vaihdamme heidän rahat, järjestämme heidän junamatkansa sekä takaamme heille varman, nopean ja mukavan merimatkan. Tulkaa tähän tahi lähimpään Walko Tähden Linjan Konttoriin ja ostakaa heidän pilettinsä, me toimitamme muut asiat.

Walko Tähden Linjan suuret, nykyaikaiset laivat tarjoavat matkustajille hyvää ruokaa ja hyvät hytit halpaan hintaan.

Jos lähetätte rahaa sukulaisillenne Eurooppaan, niin ostakaa Walko Tähden Linjan Money Orderit. Ne ovat halvat ja varmat.

Saadaksenne lähempiä tietoja, kääntykää allamainitun konttorin puoleen.

J. V. KANNASTO, Box 69, Sudbury, Ont., tai 211 McGill St., Montreal

RED STAR LINE
WHITE STAR-DOMINION LINE

UUTTA! REPÄSVÄÄ! HAUSKAA!

K.P.S.J. Fort Williamin os. näytelmäseura
— esittää —
Lauantaina, 7 p. marraskuuta "Pirtin"
näyttämöltä amerikalaisen uutuuden

"Kirkas Totuus"

Huvinäytelmä 3:ssa näyt. Kirj. J. H. Montgomery. Suom. Edw. Halonen.
ESIRIPPU NOUSEE KELLO 8.30 ILLALLA.
Lippujen hinnat: etukäteen 30c, ovella 40c.

Joka haluaa viettää todella rattoisan ja hauskan illan, hän saapuu katsomaan ja kuulemaan "Puhdasta Kirkasta Totuutta".
NÄYTELMÄSEURA.

Gin Pillsit ovat auttaneet tuhansia jotka kärsivää polttoja selässä, pidättäytyvästä tai liian usein uudistuvasta virtsanheitosta sekä muista munuais ja virtsarakko häiriöistä. Gin Pillsit auttavat myös sinua. 50c laatikko kaikissa apteekeissa ja rohdoskaupoissa.

National Drug & Chemical Co. of Canada, Ltd.
Toronto Canada.

NORTH CAFESSA
17 Lisgar St., saa mojakkaa ja aterioita suomalaiseen malliin. Hyvää kahvia ja leivoksia. **Hilja Pulkki.** Phone 1398. — P. O. Box 1369.
Huom.! Pallonpelaajille työtä samassa paikassa.

Hierontaa ja neuvoja
luontaisessa terveyden hoidossa annetaan 22 Monk St., Sudbury Starin vieressä (räätäli Nurmisen yläkerrassa).
Box 1111. Phone 1696.
Ida ja Otto Ylönen.

Naughtonin kylpylaitos ja luonnonparantola on avoinna kaikkina aikoina.

Parturiliikkeeni
sijaitsee
7 Durham Street. — Sudbury, Ont.
Ivar Salo.

Metsästäjät Huom.!

Useamma vuoden kokemukset omaavat metsästäjät antavat tarkat yksityiskohtaiset neuvot Ketun pyynnissä myrkyllä. Ohjeidemme pätevyydestä lienee Teitä tyydyttävä takaus kun maksamme rahanne takaisin siinä tapauksessa, jos ette yhtään kettua saa, kun olette käyttäneet ohjeemme tarkasti joka suhteessa, mitä tulee syöttämään syöttien ja myrkyn y.m. asiaan kuuluvien seikkojen valmistukseen. Lähetämme joko Suomen tai Englannin kielellä, jos hinta $5.00 dollaria seuraa tilausta.

Oja ja Mäki
Box 46,
Garson Mine, Ont., Canada.

Rikas punainen veri pitää teidät lämpimänä ja terveenä talvella

Nuga-Tone

puhdistaa ja rikastuttaa verenne

Lisää sen kierrosvoimaa, tuottaa hyvän, puhtaan ja voimakkaan veren, mikä pitää teidät hyvin terveenä ja lämpimänä talvella.

HINNAT OVAT SAMAT KUIN ENNENKIN
$1.25

The Sudbury Drug Co, Limited.
Corner Elm & Lisgar Street
SUDBURY, ONT.

CREIGHTON MINE
JITNEY SERVICE
TED MARCH, Omistaja
Phone 1764 Sudbury

Autot lähtevät Sudburysta Hudson-Essex vaunutallilta, Elgin Street.
Hinta 50c meno ja 50c paluumatka. Erikoismatka $3.00

AIKATAULU

Viikon päivinä:		
Creightosta	7.30	epp.
Sudburysta	8.30	epp.
Creightosta	10.00	epp.
Sudburysta	12.30	jpp.
Creightosta	1.30	jpp.
Sudburysta	4.00	jpp.
Creightosta	6.00	jpp.
Sudburysta	7.00	jpp.
Creightosta	8.00	jpp.
Sudburysta	11.00	jpp.
Sunnuntaisin:		
Creightosta	10.30	epp.
Sudburysta	12.30	jpp.
Creightosta	1.30	jpp.
Sudburysta	2.30	jpp.
Creightosta	3.30	jpp.
Sudburysta	4.30	jpp.
Creightosta	5.30	jpp.
Sudburysta	6.30	jpp
Creightosta	7.30	jpp.
Sudburysta	10.30	jpp.